

Širokobriješki franjevac **Miljenko Stojić o vjeri, povijesti i sjećanju na hercegovačke mučenike**

Široki Brijeg, 24. siječnja 2026.

(VRISAK.INFO)

U novom izdanju potkasta Vrisak gostovao je fra Miljenko Stojić, franjevac, publicist i vicepostulator postupka mučeništva ubijenih hercegovačkih franjevac. Razgovor je obuhvatio njegov životni put, dušobrižnički i medijski angažman te dugogodišnji rad na očuvanju sjećanja na 66 pobijenih franjevac.

Fra Miljenko je govorio o svom odrastanju u Dragićini kod Međugorja, studiju i formaciji u franjevačkom redu, kao i iskustvima stečenima kroz različite službe – od odgojitelja bogoslova do vojnoga dušobrižnika i tajnika Provincije.

Posebno se osvrnuo na osnivanje Informativnog centra »Mir« Međugorje i Radiopostaje »Mir« Međugorje, koja

sljedeće godine obilježava tri desetljeća postojanja. Naglasio je kako je vizija katoličkih medija uvijek bila povezivanje vjere i informiranja te očuvanje duhovnih vrijednosti u društvu.

Veliki dio razgovora bio je posvećen njegovoj ulozi vicepostulatora. Fra Miljenko je istaknuo osobnu i duhovnu važnost toga poslanja, kao i izazove u prikupljanju povijesnih podataka i svjedočanstava. Govorio je o značenju ovogodišnje 81. obljetnice jugokomunističkoga ubojstva franjevac naglašavajući da ona simbolizira trajnu obvezu zajednice na pamćenje i svjedočenje istine. Posebno je podcrtao važnost edukacije mladih i prenošenja sjećanja na mučeništvo kako bi se očuvala povijesna istina i identitet.

U završnom dijelu razgovora dotaknuta su pitanja vjere i uloge vjernika danas. Fra Miljenko je usporedio odnos

ljudi prema vjeri nekada i sada istaknuvši izazove koje donosi suvremeno društvo, poput površnosti i utjecaja društvenih mreža. Naglasio je da je živjeti vjeru danas možda zahtjevnije nego prije, ali i kako Crkva ima ključnu ulogu u poticanju vjernika da vjeru žive svakodnevno, a ne samo u svečanim prigodama.

Gostovanje fra Miljenka Stojića u potkastu Vrisak donijelo je dubok i inspirativan razgovor o vjeri, povijesti i odgovornosti zajednice podsjećajući da je očuvanje sjećanja na mučeništvo hercegovačkih franjevac ne samo duhovna nego i društvena zadaća. O čemu je sve naš gost razgovarao s urednicom i voditeljicom Emilijom Anđelić pogledajte na adresi: www.youtube.com/watch?v=alt90Rbvm0



Prikazan film o ubijenim hercegovačkim franjevcima: Odveli su ga i bacili u škripe, istina je došla tek 2009.

Mostar, 28. siječnja 2026.

(M. P. / BLJESAK.INFO / LUCIJANA KOŽUL) –

U srijedu 28. siječnja u Napretkovu domu u Mostaru u organizaciji Hrvatskog kulturnog društva »Napredak« Mostar i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Mostar prikazan je film 66 hercegovačkih franjevac.

Dokumentarac, koji su režirali Nikola i David Knez, kroz povijesni i duhovni kontekst donosi svjedočanstvo o mučeništvu, vjeri i žrtvi podsjećajući na događaje koji su duboko obilježili Hercegovinu i Katoličku Crkvu. Središnja poruka filma da je krv mučenika sjeme novih kršćana provlači se kroz cijelo ostvarenje kao simbol vjere i nade unatoč stradanju.

Dr. fra Andrija Nikić, predsjednik

Napretka i Akademije, ispričao je kako je došlo do ideje o realizaciji filma. Sve je počelo prošle godine kada se susreo s Nikolom Knezom. Priča kako je Nikola došao do njega i rekao mu da čita njegove zapise te da želi nešto konkretno učiniti za pobijene fratre. »Ja sam njemu dao podataka, još je on našao na drugim stranama i onda je snimio film«, kazao je fra Andrija.

O velikim stradanjima na našim područjima fra Andrija ističe ovaj podatak: »U Drugom svjetskom ratu i poraću ubijeno je 618 svećenika i crkvenih osoba, dok je u Mađarskoj u isto vrijeme stradalo tek 10-orica. To jasno pokazuje kolika je mržnja ovdje vladala.«

Da je ubojstvo franjevac bio velik

gubitak za Crkvu i društvo govori činjenica da je među ubijenim fratrима bilo i doktora znanosti koji su znali po nekoliko jezika te se školovali na najboljim sveučilištima u Europi.

U programu su sudjelovali članovi Frame iz Čerina, prof. Ante Paponja i dr. fra Andrija Nikić dok je program vodila

Martina Kunštek. Organizatori su istaknuli da je cilj događaja očuvanje povijesnoga pamćenja, poticanje dijaloga i razumijevanja te njegovanje kulturno-duhovne baštine Hercegovine. Ulaz na projekciju bio je slobodan, a zanimanje gledateljstva potvrdilo je važnost i aktualnost ove teme. ✍

Širokobriješki školarci posjetili crkvu i mjesto stradanja franjevac

Široki Brijeg, 29. siječnja 2026.

(JABUKA.TV)

Učenici povijesno-novinarske sekcije Druge osnovne škole Široki Brijeg u pratnji svojih nastavnica posjetili su crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije i ratno sklonište gdje su franjevci mučki vezani i pogubljeni kako bi im odali počast u spomen na njihovu žrtvu koja se obilježava 7. veljače.

Dočekao ih je župni vikar fra Željko Tomić koji im je govorio o povijesti crkve, njezinoj gradnji te o tužnoj veljači 1945. Zajedno su se pomolili i na neki način obvezali da će čuvati uspomenu na ovaj tužni događaj. Taj je dan od posebne važnosti za Široki Brijeg i Zapadno-hercegovačku županiju, naveli su iz Druge osnovne škole Široki Brijeg. ✍



Dani slugu Božjih i pobijenih hercegovačkih franjevac: Hodnja sjećanja okupila hodočasnike i trkače

Široki Brijeg, 1. veljače 2026.

(JABUKA.TV /
LUCIJANA KOŽUL)

U nedjelju 1. veljače započeo je program »Dani slugu Božjih i pobijenih hercegovačkih franjevac« koji se

održava od 1. do 7. veljače na Širokom Brijegu u povodu 81. obljetnice partizanskog ubojstva hercegovačkih franjevac i vjernoga puka Božjega tijekom Drugog svjetskog rata i poraća.

Prvi dan programa obilježen je tradicionalnom Hodnjom sjećanja. Sudioni-

ci su pješice, a neki i trčeci, prošli put od spomenika svojim žrtvama do ratnog skloništa, mjesta stradanja širokobrijeških franjevac. Dionicu od Crnih Lokava do ratnoga skloništa na Širokom Brijegu istrčala su 22 trkača među kojima su bila i dvojica 63-godišnjaka. Uz njih

su na Široki Brijeg hodočastili i mještani Mokrog koji su stigli u velikom broju, a krenuli su iz svoga sela okupljeni kod spomenika poginulim Mokranima u Drugom svjetskom ratu, poraću te u Domovinskom ratu. Također su mještani Grada, Dobrkovića, Čerigaja, Privalja, Knešpolja, Uzarića te trećari i framaši hodočastili od spomenika svojim pobjenima do ratnog skloništa.

Sve sudionike Hodnje sjećanja dočekali su svećenici iz samostana. Fra Željko Tomić, koji je također hodočastio od Knešpolja za koji je zadužen, predvodio je molitvu prije početka kraćeg prigodnog programa. Vicepostulator fra Miljenko Stojić na početku je programa pozvao predstavnike pojedinih skupina da zapale svijeće. Nakon toga okupljenima se obratio širokobriješki gvardijan fra Jure Barišić koji je i blagoslovio nazočne pozvavši ih na ustrajnost u očuvanju sjećanja i molitvi za žrtve.

Nakon Hodnje sjećanja uslijedila je krucijada u 17.30, a zatim sv. misa u 18.00 koju je predvodio fra Ivan Crnogorac. Sumisio je i vicepostulator fra Miljenko Stojić.

Evangelje je govorilo o blaženstvima, a fra Ivan se u propovijedi dotakao i stradanja hercegovačkih franjevac i mnoštva hrvatskoga puka: »Isto se događa sa svim ljudskim slabostima i teškoćama. Krist ih, kako evangelje bilježi, vodi na goru, u prostor odnosa s Bogom, i tamo izgovara riječi blaženstva. Kao da kaže: svi vi koji nosite patnje, ako ih stavite u odnos sa mnom i s Ocem nebeskim, ja



vam mogu dati novi smisao života. Ono što vas lomi može postati sredstvo spasenja. U subotu ćemo obilježiti obljetnicu pogubljenja hercegovačkih fratara i puka ovoga kraja. To nije samo povijesni nadnevak, nego živa rana, ali i živo sjeme vjere. Njihova smrt, ljudski gledano, bila je strašna, nepravedna i nasilna. Ubijeni su bez suđenja, bez mogućnosti obrane, često samo zato što su bili fratri, svećenici, ljudi vjere. U tom trenutku činilo se da je zlo pobijedilo. Činilo se da je križ ostao bez uskrsnuća. Ali upravo ovdje se ispunja logika blaženstava. Bog uzima ono što je izgledalo kao poraz i daje mu novi okvir. Njihova prolivena krv nije ostala nijema. Ona je postala sjeme koje i danas rađa. Sada vidimo plodove. Neki od njih su u procesu pro-

glašenja mučenika, a to znači da Crkva prepoznaje kako njihova smrt nije bila uzaludna, nego svjedočanstvo vjernosti Kristu do kraja. I nije slučajno da nas upravo oni okupljaju i danas, iz različitih mjesta, iz različitih životnih okolnosti da se uputimo prema križu, da hodamo, da molimo, da šutimo. Taj hod prema križu nije hod u smrt, nego hod u smisao. Kao što su oni svoje patnje stavili u odnos s Kristom, tako i mi danas donosimo svoje križeve: obiteljske, osobne, nevidljive. I pred tim križem učimo da Bog ne briše povijest, nego je preobražava. Ne uklanja rane, ali iz njih izvodi život. Zato njihova smrt nije tragedija prošlosti, već poziv sadašnjosti. Poziv da blaženstva ne ostanu lijepe riječi, da se preliju u način života.« ✍

Dr. sc. Hrvoje Mandić o stradanju franjevac: Hercegovina pretvorena u poligon za masakr

Široki Brijeg, 3. veljače 2026.
(VRISAK.INFO /
LUCIJANA KOŽUL)

U novoj epizodi potkasta »Ad Deum« gostovao je dr. sc. Hrvoje Mandić, povjesničar iz Širokog Brijega koji živi i radi u Zagrebu. Budući da je veljača mjesec sjećanja na pobijene hercegovačke

franjevce, tako je i u ovome potkastu obrađena tema njihova ubojstva.

U razgovoru je dr. sc. Mandić govorio kako su fratri djelovali u Hercegovini, što se sve događalo na ovim našim pro-

storima do veljače 1945. Naglasio je da su franjevci iz Hercegovine bili među najtežim žrtvama jugokomunističkoga režima. Posebno se osvrnuo na događaje u veljači 1945. kada je na Širokom Brijegu ubijeno i spaljeno 12 franjevac. Prema njegovim istraživanjima propaganda je desetljećima oblikovala sliku tih događaja prikazujući franjevce kao

sudionike sukoba iako je dokumentirano da to nije istina.

Dr. sc. Hrvoje Mandić objavio je više znanstvenih radova o žrtvama hercegovačkih franjevac. Doktorirao je na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu na temu »Hercegovačka franjevačka provincija u Drugom svjetskom ratu i poraću«, čime je postao

prvi znanstvenik koji je sustavno obradio ovu temu na toj akademskoj razini.

Cijeli razgovor s dr. sc. Mandićem može se pogledati na YouTube kanalu »Ad Deum« Podcast na adresi: www.youtube.com/watch?v=nqeRGh3ot3c. ✍



Don Josip Mužić: Gospa je svojim ukazanjem partizanskim vojnicima spasila crkvu u Širokom Brijegu



Široki Brijeg, 4. veljače 2026.

(M. J. / HRSVIJET.NET)

Uoči 81. obljetnice partizanskog ubojstva hercegovačkih franjevac i brojnog puka Božjega tijekom Drugoga svjetskoga rata i poraća, u emisiji »Susret« Radiopostaje Mir Međugorje, Višnja Spajić razgovarala je s dr. sc. don Josipom Mužićem, redovitim profesorom na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Povod razgovora bili su podatci koje je don Josip napisao u radu pod nazivom »Gospa na Brigu«, a koji je objavljen u novom broju glasila *Stopama pobijenih*. Don Josip govori o ukazanjima Gospe u širokobriješkoj crkvi, ali ne vjernicima nego partizanskim vojnicima kojima su nadređeni naložili

da u veljači 1945. unište crkvu na Širokom Brijegu. Ovi podatci bili su do sada potpuno nepoznati široj javnosti.

Naglasio je kako je istražujući što se događalo na Širokom Brijegu 1945. otkrio dosta novih spoznaja. »Jedan od pripadnika brigade, kasnije kao ravnatelj jedne tvrtke, izjavio je: "Došli smo s nakanom srušiti crkvu i na ulazu u nju vidjeli smo Gospu s djetetom Isusom u naručju. To nas je toliko zblanulo da smo se okrenuli i otišli neobavljena posla." Nisu nikome o tome pričali. Gospa je svojim ukazanjem tada spasila tu crkvu da ne bude srušena. Drugi partizani, koji za to nisu znali, oskvrnuli su crkvu, pretvorili ju u konjušnicu, organizirali u njoj plesove.

I onda se dogodilo sljedeće. U jednom trenutku za vrijeme plesa vidjeli su

prvo veliki plamen ispred pokrajnjeg oltara, pa onda plameno svjetlo koje je došlo polako na glavni oltar, nije bio požar nego jedan neobjašnjivi plamen, i onda se na glavnom oltaru pojavila Gospa. Prestravljeni, popadali su po tlu. Slično kao što se dogodilo onim stražarima kada su na Maslinskoj gori došli po Isusa ... "Koga tražite?" ... i oni popadaše po tlu. Dvojica od njih su poludjeli, jednostavno skrenuli s uma; tada su napustili crkvu i svetogrđa se više nisu događala. No, i dalje se nastavio viđati plamen iz crkve te na mjestu mučeništva i ubojstva fratara, neobjašnjivi plamen i to dva puta tjedno: srijedom i subotom. Srijedom kada su fratri bili pogubljeni, subotom koja je posvećena Gospi a crkva je posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije. I to su ljudi mogli vidjeti s udaljenosti od 5-6 km. Plamen koji ide poviše brijega, plamen koji ide u nebo, nisu znali to objasniti. Tu vidimo da se Bog zna koristiti i nadnaravnim znakovima i ukazanjima da zaustavi zlo«, rekao je pored ostalog don Josip Mužić.

Cijeli razgovor s njim možete poslušati u emisiji »Susret« na YouTube kanalu Radiopostaje »Mir« Međugorje na adresi: www.youtube.com/watch?v=D88ge67kDx8. ✍



Župa Klobuk na Danima slugu Božjih i ubijenih hercegovačkih franjevac

Široki Brijeg, 4. veljače 2026.
(LUCIJANA KOŽUL)

O bilježavanje Dana slugu Božjih i pobijenih hercegovačkih franjevaca ili Širokobriških mučenika, kako ih puk zove, odnosno 81. obljetnice njihova ubojstva, nastavljeno je u samostanskoj crkvi na Širokom Brijegu. Program je započeo u 17.30 molitvom krunice koju su predvodili ministranti i fra Ivan Crnogorac, nakon čega je uslijedila sv. misa. Nju je za pobijene franjevce i puk Božji predvodio fra Ante Kurtović, župnik župe Klobuk. Iz te su župe inače dvojica ubijenih franjevaca: fra Marko Barbarić i fra Leo Petrović. A iz nje je u Drugom svjetskom ratu i poraću ubijena i nestala 141 osoba.

U svojoj propovijedi fra Ante se spomenuo žrtve hercegovačkih fratar, hercegovačkoga naroda i mučeništva koje su podnijeli. »Privid pobjede zla nad dobrom čuvan je nasiljem i nametalo se mišljenje koje su prenosile ubojice. No, prava istina čuvala se u srcima ljudi našega kraja, svjedoka i njihovih potomaka kojima se ta istina prenosila u osobnom svjedočenju, tihim šapatom, ali silno jakom snagom duha. Duh nije zaustavljiv lažima niti nametanjem. Nasilje ne može uroditi pravednošću, jer je u sebi nepravedno i uvijek dovodi do vlastite propasti. Tome nas uči primjer pobijenih fratar i mi danas želimo njima odati ne samo svoje poštovanje, nego i biti jedno s njima u molitvi, da bismo i sami zadobili tu snagu koju su oni imali kada su izdržali okrutnost mučeništva i nasilne smrti. Sve su to mogli podnijeti zato što su vjerovali Gospodinu koji je i sam došao zaodjeven u našu ljudsku slabost da bi nas obukao u svoju božansku snagu. Braćo

i sestre, mi nismo danas ovdje da bismo nekoga sudili, jer se nismo okupili oko zla, nego smo se okupili oko svjedočanstva ljubavi i najvišeg dobra. Pa ipak te zlotvore i ubojice treba spominjati, ne zato da bi bili u središtu našega zanimanja nego zato da se na pozadini njihova zla i tame bolje vidi svjetlost. To su upravo naši fratri, njih 66, koji su svoje živote dali kao svjedočanstvo ljubavi prema Bogu i domovini, prema svakom čovjeku pa i samom neprijatelju koji im je oduzeo život. Kršćanski mučenici uvijek su bili slobodni, nisu mrzili niti su bili osvetoljubivi. Dobro su znali da Kraljevstvo Božje dolazi i na kraju pobjeđuje premda mora proći progonstvo onaj koji slijedi Isusa Krista, jer je i on sam bio progonjen, mučen i ubijen. Krist Kralj na križu najveći je pobjednik. Uskrs nije neki puki događaj iz Isusova života nego iz života svih koji ga slijede u dobroti i ljubavi, koji su za istinu i pravdu spremni ustrajati do kraja pa i pod cijenu trpljenja i smrti. Ne pobjeđuju Golijati ni Herodi već oni koji se pouzdaju u Boga, koji govore i čine istinu, koji ljube do kraja, koji su

spremni sve izgubiti s Kristom da bi s njime sve ponovo zadobili u Bogu na nebesima.«

Misno slavlje svojim je pjevanjem uveličao dječji župni zbor »Gospini slavuji« pod vodstvom s. Slavice Kožul. Liturgijska su, pak, čitanja predvodili širokobriješki ministranti. Na kraju sv. mise vicepostulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće« fra Miljenko Stojić dodijelio je nagrade za najbolje radove pristigle na natječaj na temu »Pobijeni hercegovački franjevci« za dječji uzrast. Prvu nagradu osvojila je Povijesna sekcija IX. razreda OŠ fra Stipana Vrljića iz Sovića za video uradak pod nazivom »In odium fidei«. Drugu nagradu dobio je Ante Čolak iz Širokog Brijega za literarni rad »Krik Širokog Brijega«, dok je treće mjesto pripalo Karli Pašić iz Travnika koja je oslikala širokobriješku crkvu.

Cijeli program prenosila je Radiopostaja Široki Brijeg putem svojih zemaljskih valova i internetskog prijenosa, omogućivši vjernicima diljem svijeta da se pridruže molitvi i sjećanju na franjevačke i mučenike puka. ✍



Župa Roško Polje na Danima slugu Božjih i ubijenih hercegovačkih franjevac

Široki Brijeg, 5. veljače 2026.
(LUCIJANA KOŽUL)

Molitveni program obilježavanja Dana slugu Božjih i pobijenih hercegovačkih franjevac na Širokom Brijegu nastavljen je i 5. veljače u 17.30 molitvom sv. krunice i razmatranjem koje je predvodio fra Ivan Crnogorac zajedno s framašima.

Središnji dio večeri bila je sv. misa zadušnica u 18.00. Predslavio ju je fra Mladen Rozić, župnik župe Roško Polje. Iz te župe inače potječu dvojica ubijenih franjevac: fra Filip Gašpar i fra Jakov Križić. U Roškom Polju, pak, za vrijeme Drugoga svjetskoga rata i poraća stradalo je 198 osoba.

Fra Mladen se propovijedajući osvrnuo na tu tešku prošlost hrvatskoga naroda koji je svoju slobodu uvijek plaćao krvlju: »Ovo mjesto na kojem smo večeras poškropljeno je krvlju najboljih sinova. Predstavlja našu kolijevku mnogih početaka, tako da je uvijek trebamo nositi u srcu s ljubavlju. Nekako smo kroz povijest stalno na određenoj kušnji. Na kušnji su vjerski predvodnici, a i nacionalni. I nekako mi se čini kako je ova zemlja na kojoj živimo prostor kušnje. Naš život nije ništa drugo nego jedna stalna borba. A u svakoj borbi možeš biti pobjednik ili poraženi. U kušnji možeš biti svet, a možeš se okrenuti i protiv Boga. Stoga su nam kušnje nužne za naš život. Kroz povijest su kušani razni proroci i svi Bogu dragi ljudi. U kušnjama je jako važno ostati vjeran Bogu. Kušnja nas u biti ispituje. A kako je samo teška i krvava bila naša prošlost. Naš napaćeni narod bio je pretplaćen za tamnice i razne kazamate. Mnogi su u njima proveli teške godine i umirali pokazujući svoju vjersku i nacionalnu pripadnost. A to su



uvijek trebala biti osnovna ljudska prava. Među progonjenima redovito su bili i naši fratri koji se nisu ustručavali dati svoj život za svoj narod i svoga Boga. Toliko je bilo mučeništva u našem narodu, tako da bi se s pravom cijeli narod mogao nazvati mučnikom. A kroz povijest smo željeli samo mir. Nismo nikada težili za tuđim. A taj smo mir uvijek plaćali krvlju. Naš narod je kroz svoju povijest uvijek imao sinove koje bi majke odnijehale na svojim grudima, koji su bili spremni žrtvovati svoj život za domovinu i za svoj rod. Zato su nam ovakvi trenutci potrebni kako takvi ne bi pali u zaborav. Svećenici su uvijek bdjeli nad svojim pukom. S njima su živjeli i s njima umirali. Kako bi i danas bili ono što trebaju biti – potrebne su im vaše molitve i vaša pomoć. Ovaj prostor Širokoga Brijega sveto je mjesto koje nas podsjeća na neka prošla, teška vremena koja ne želimo da se ikada više ponove. Trebamo biti ponosni na ove naše "zidove plača". To su mjesta

gdje je skupljena naša krv, znoj i suze. Tu su jecaji naših tisuća majki koje nisu smjele kazati gdje su im bili sinovi. Toliko je bilo onih crnih velova s kojima su pokopavane naše majke. Mi se danas i takvih spominjemo i govorimo o njima zbog mladih koji dolaze, kako ih nikad ne bi zaboravili.«

Misno slavlje svojim je pjevanjem i sviranjem uvećao zbor sv. Nikole Tavelića iz područne crkve u Dobrkovićima pod stručnim vodstvom Marije Cigić. Liturgijska čitanja predvodili su framaši.

Vicepostulator fra Miljenko Stojić dodijelio je nagrade na natječaju, ovaj put za uzrast mladeži. Prvu nagradu osvojio je Josip Sabljio iz Posušja za literarni rad *Moj pratar*. Drugu nagradu dobila je Marija Dujmović iz Širokog Brijega također za literarni rad pod nazivom *Smrt tijela i život duše* dok je treće mjesto pripalo Ani-Petri Bešlić iz Posušja za likovni uradak kojim je oslikala portret fra Ćirila Ivankovića. ✍

Široki Brijeg: Uočnica 81. obljetnice partizanskog ubojstva hercegovačkih franjevac a i puka Božjega

Široki Brijeg, 6. veljače 2026.
(LUCIJANA KOŽUL)

Usamostanskoj crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu obilježena je uočnica 81. obljetnice ubojstva hercegovačkih franjevac a ili Širokobriških mučenika, kako ih puk zove, te mnoštva članova vjernoga puka Božjega. Molitveni program uobičajeno je započeo molitvom sv. krunice koju je predvodio fra Jure Barišić s trećarima. Večerašnju sv. misu predvodio je don Drago Ćurković, župnik iz Jablanice odakle je rodom bio fra Rudo Jurić, jedan od najmlađih ubijenih hercegovačkih franjevac a. Tada je imao samo dvadeset godina. U Drugom svj. ratu i poraću iz ove župe stradala je 51 osoba. Uz don Dragu sumisio je vicepostulator fra Miljenko Stojić kao i ostali fratri iz samostana.

Don Drago je propovijed započeo molitvom zahvale te nas podsjetio kakvi kršćani trebamo biti: »Hvala ti, dragi Bože, na 81. obljetnici onoga dana kojega si ti blagoslovio i urezao u sjećanja svih nas, ne samo ovog našeg divnoga Širokog Brijega i ovoga kraja, nego svih krajeva gdje živi narod koji te ljubi i voli te se ponosi svojim hrvatskim rodом i srcem. Dragi Bože, želim ti sada osobno zahvaliti na ovoj milosti da mogu biti dionik, tjelesno ovdje s vama, iako smo svi mi u srcima trajno povezani s Gospodinom i s našim dragim i milim pobijenim franjevcima. Ma oni su naši mučenici, oni su svjedoci ljubavi Božje prema čovjeku, prema Crkvi koja je Božji dar čovjeku, prema domu i domovini, prema obiteljima! Ne smije kršćansko srce biti okorjelo, nego treba biti ispunjeno ljubavlju. Kršćanin u svome životu treba prepoznati da će



doći pred Boga. Danas mnogi traže čast i veličine, bogatstva, da budu što poznatiji, da budu što veći, ali ništa te Bog o tome ne će pitati. Nikoga od nas, nego će pitati i tebe i mene koliko si me volio, koliko si imao ljubavi jedan za drugoga. Braćo i sestre, prava je ljubav život svoj biti spreman dati za bližnjega. Naši dragi mučenici to učiniše. To je nama poticaj da i mi u svome životu budemo altruisti. Da volimo jedni druge, da ne mislimo samo na sebe, da gajimo mir, da gajimo ljubav, da gajimo istinu. Da živimo ono što su živjeli naši mučenici, one vrjednute Kristova kraljevstva: istinu, život, milost, pravdu, ljubav i mir. Upravo stvari koje danas najviše nedostaju. Najviše! Kao da se traže svađe, netrpeljivosti. Kao da se želi živjeti u nemiru, jer čovjek kad je zaboravio na Boga priskočio je Zli. Kršćanin mora pobijediti zlo dobrotom. Naši pobijeni fratri, njihova sveta mučenička krv svjedok je Božje ljubavi prema čovjeku. Oni su darovali ono što im je Bog dao, ali nisu to dali uzalud, dali su za Boga,

za obranu vjere, za obranu istine, za obranu kršćanskog, hrvatskog, katoličkog doma. I kako im ne biti na tome zahvalni!? Kako ne biti danas ponosan!?»

Večeras je na sv. misi pjevao zbor sv. Ivana Krstitelja iz Knešpolja pod ravnanjem Marka Salavarde. Misna čitanja predvodili su trećari koji su tijekom cijele godine Vicepostulatori na raspolaganju, a i uređuju grob pobijenih fratara u samostanu.

Dodijeljene su i nagrade za uzrast odraslih. Prvu nagradu dobila je s. Marija Karmen Kalogjera za glazbeni uradak pod nazivom *Nada ne postiđuje*. Druga nagrada pripala je Ireni Granić za djelo *Križni put malog brata*. Treću nagradu osvojila je Gabriela Ćubela za pjesmu pod nazivom *Pobijeni hercegovački franjevci*. U prosudbenom povjerenstvu za ovogodišnji natječaj bili su: akademska slikarica Kristina Ćavar, prof. Mirela Lovrić, predsjednik DHK HB Ivan Baković, glazbenik Franjo Kraljević, vicepostulator fra Miljenko Stojić te djelatnica u Vicepostulatori Lucijana Kožul.

Jutros je i društvena zajednica obilježila partizansko ubojstvo franjevac i puka Božjega. U 9.30 izaslanstva su zapalila svijeće i položila vijenac kod ratnog skloništa u samostanskom vrtu, a nakon toga u 10.00 isto su učinili i na

Trgu širokobrijeških žrtava u središtu grada. Uz izaslanstva Grada Širokog Brijega te Zapadnohercegovačke županije počast žrtvama odala su izaslanstva Općine Posušje, predstavnici Memorijalnog centra Groblje mira, udruge

proistekle iz Domovinskog rata, kao i predstavnici federalne i državne razine vlasti. Molitvu kod ratnog skloništa predvodio je vicepostulator fra Miljenko Stojić, a molitvu na Trgu širokobriješki gvardijan fra Jure Barišić. ✍

Katolici Hrvati i Australci u Melbourneu **molili krunicu u čast pobijenih širokobrijeških franjevac**

Melbourne, 7. veljače 2026.
(JABUKA.TV)

U povodu 81. obljetnice jugokomunističkog ubojstva hercegovačkih franjevac i hrvatskog naroda tijekom Drugoga svj. rata i poraća, katolici Hrvati i Australci okupili su se na molitvu krunice ispred katedrale sv. Patrika u Melbourneu.

Riječ je o pothvatu mjesnih katolika

koji se redovito, svake prve subote u mjesecu, okupljaju na javnu molitvu krunice. Ovoga puta molitva je bila posebno posvećena širokobriješkim franjevcima mučenicima.

Naročitu pozornost privukli su letci na engleskom jeziku, koje su sudionici i prolaznicima dijelili organizatori molitve. Na letcima je ukratko predstavljena tragedija Širokog Brijega i stradanje hercegovačkih franjevac

sa svrhom da se i australski katolici upoznaju s ovim povijesnim događajem te se uključe u molitvu i spomen na žrtve.

Sudionici su istaknuli kako ovakvim molitvenim okupljanjima žele očuvati sjećanje na nevine žrtve, svjedočiti vjeru u javnom prostoru te prenositi istinu o stradanju Crkve i hrvatskoga naroda u Hercegovini. ✍



Obilježena 81. obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevac

Široki Brijeg, 7. veljače 2026.
(LUCIJANA KOŽUL)

Dana 7. veljače prigodnim je molitvenim programom obilježena 81. obljetnica partizanskoga ubojstva 66 hercegovačkih franjevac, od kojih su sada njih 50 sluge Božje. Godine 1945. dogodio se neviđen zločin u Hercegovini kada su partizani bez ikakva suda ubili 12-oricu franjevac koje su pronašli u samostanu na Širokom Brijegu. Iz zbornice su ih jednog po jednog vodili do ratnoga skloništa gdje su ih ubili, a potom i zapalili. Samo za nekoliko dana, koliko je partizanima trebalo da pregaze Široki Brijeg, napravili su 330 što većih i manjih stratišta i grobišta. Bio je to uvod za ubojstvo mnogih drugih nevinih franjevac u Mostaru, Čitluku, Ljubuškom i drugim mjestima. Dvojica fratara od njih 66 ubijeni su prije 1945., a ostala 64-orica ubijeni su od siječnja pa do kolovoza 1945. Za vrijeme Drugoga svj. rata i poraća iz općine Široki Brijeg ubijeno je 2.189 osoba, iz Županije zapadnohercegovačke 7.151, a iz Hercegovine više od 20.000 osoba.

Molitveni program počeo je u 16.00 molitvom kraj ratnoga skloništa gdje su članovi Frame Široki Brijeg zapalili 12 svijeća u znak sjećanja na 12 fratara koji su ubijeni i spaljeni u ovom skloništu. Molitvu je predvodio gvardijan širokobriješkoga samostana fra Jure Barišić. Nakon molitve procesija se uputila prema samostanskoj crkvi. U njoj su sudjelovali i framaši, njih 66, u čast 66 ubijenih hercegovačkih franjevac. Svaki framaš nosio je duksericu s likom jednog ubijenog franjevca, a na leđima je pisalo ime franjevca i broj godina koliko ih je imao u trenutku smrti. Molitvu na grobnici s posmrtnim ostatcima 24-ice pronađenih pobijenih franjevac predvodio je provincijal Hercegovačke

franjevačke provincije fra Jozo Grbeš, a imena pobijenih i mjesta gdje su ubijeni čitali su trećari.

Svečanu sv. misu zadušnicu predslavio je provincijal fra Jozo Grbeš, uz sumisništvo vicepostulatora fra Miljenka Stojića, generalnoga vikara hercegovačkih biskupija mons. don Nikole Menala te svih gvardijana i velik broj drugih franjevac i svećenika. Pjevanje na sv. misi predvodio je Veliki župni zbor. Molitvu vjernika čitali su gvardijani pojedinih samostana.

Fra Jozo se u propovijedi dotakao najvažnijih tema ljudskoga postojanja: teme istine, teme slobode i prošlosti, Krista i kršćanstva, sv. Franje i franjevac, ljubavi i memorije. »U vremenima socijalnih previranja, medijskih manipulacija, bombastičnih vijesti, više je nego vidljiva jedna žrtva: Istina. Iako nju svi spominju, malo ih je koji nju zaista traže. Njezino traženje je bolno, susret s njom je mučan, ali rađa svjetlom duše. Oni koji su je spremni tražiti, oni postaju slobodni... Upravo na slobodi je kršćanstvo najljepše utemeljeno kada čujemo Krista koji svim izliječenima, oslobođenima kaže: "Sinko moj, grijesi su ti oprošteni... nemoj više griješiti!" (Usp. Mk 2,5, Iv 8,11). Drugim riječima: budi slobodan od prošloga! O, kako je sloboda u priči istine važna! Ta "ne može se željeti sloboda bez prihvaćanja odgovornosti za vlastitu prošlost." (Edith Stein). Mnogim ljudima prošlost je teret, ogromna stijena na leđima života, umjesto da bude učiteljica mudrosti koja "može postati izvor snage, a ne teret". (H. Nouwen). Prošlost može zarobiti ili poučiti. Može raniti ili naučiti nas milosrđu. Može se nijekati ili otkupiti. Izbor je jasan. Pitanje je samo tko nam pomaže birati! ... Mi, dok se sjećamo naše braće, dok hodimo u sjeni njihove nevinosti, dok želimo biti svjedoci

istine za pravdu i svjedoci slobode za milosrđe, ovdje na njihovim grobovima i u memoriji patnje želimo da u nama raste spoznaja kako smo pozvani biti sol zemlje, sol koja čuva od propadanja i zaborava i kako smo pozvani biti svjetlo svakoj duši, svjetlo istine koja razumije. O, kako je mučna ta povijest: 550 ubijenih svećenika u jednom malom narodu. Njih 66 u jednoj maloj franjevačkoj provinciji Hercegovine. Njih 14 u jednoj maloj biskupiji Hercegovine. Više je to nego u svim većim narodima Europe. Osim njih ubijena je većina hrvatskih katoličkih intelektualaca. Njih na tisuće! Još se narod od toga zla nije oporavio. Vidi se to jako dobro i danas nakon 80 godina. Iako zlo misli da ima posljednji sud, već je veliki, blaženi hrvatski nadbiskup Stepinac hrabro pred komunističkim sudom u Zagrebu 3. listopada 1946. poručio jugokomunistima: "Vi ste učinili pogrešku fatalnu, što ste pobili svećenike! Narod vam to ne će nikada zaboraviti! U nijednoj civiliziranoj državi na svijetu ne bi toliko svećenici bili tako kažnjeni za te krivice koje im imputirate." I narod nije zaboravio! Zato smo mi ovdje: mijenjati ono što nije dobro! Dragi prijatelji, u svakome od nas postoji potencijal za mijenjanje. Svatko od nas može prekinuti lanac zla, lanac nevolje, lanac laži, lanac mržnje, lanac tuge. Svatko od nas može izabrati put koji kaže: Bol te može oblikovati, ali te ne mora definirati. Pozvani smo učiniti ovo mistično mjesto koje zovemo Široki Brijeg učionicom mudrosti, mjestom istine koje prekida svaki lanac laži, mjestom ljubavi znajući da smo dio velike priče, velike povijesti svjedoka koji su temelj boljega svijeta«, riječi su provincijala fra Joze.

Na kraju sv. mise zadušnice nazočnima je nekoliko riječi uputio generalni vikar hercegovačkih biskupija don Nikola

Menalo te prenio pozdrave i blagoslov biskupa mons. Petra Palića: »Ovih dana, a posebice danas, u molitvama preporučujemo duše naše pokojne braće, njih 66, stradalih u Drugome svj. ratu. Trenutačno je (veljača 2026.), prema biskupovu dekretu, na dušobrižničke službe u Hercegovini raspoređeno 87 svećenika franjevac (ako sam nekoga zaboravio, neka oprost!). Može se zaključiti da je u Drugome svj. ratu stradao onoliki broj svećenika-redovnika koliki je, s obzirom na današnje okolnosti, potreban ocu provincijalu za dušobrižničko djelovanje franjevaca na području Mostarsko-duvanjske biskupije. Strašno! To je samo jedan žalostan statistički podatak koji nas opominje danas, na 81. obljetnicu stradanja ovih Božjih ljudi, te da nikada ne zaboravimo poziv koji odjekuje kroz cijelo Sveto pismo: "Pazi da ne zaboraviš!" (Pnz 8,11) ... Braćo i sestre, ključno je očuvati sjećanje na događaje koji su se zbili za vrijeme Drugoga svj. rata u Hercegovini. Svake se godine okupljamo na Širokome Brijegu i slavimo euharistijski spomen-čin, koji nije samo sjećanje na prošli događaj, nego je uprisutnjenje Kristove žrtve, prinesene iz ljubavi prema ljudima, u eshatološkoj perspektivi. Euharistija je ono što vremenitosti daje konačan smisao, jer ona objedinjuje prošlost, sadašnjost i budućnost, jer ljubav nikad ne prestaje (1 Kor 13,8).«



Gvardijan širokobriješkog samostana fra Jure Barišić uputio je prigodne riječi i zahvale: »U četvrtom općem predslavlju rimskog misala molimo ovako: "Po našim hvalospjevima Ti ne bivaš veći, nego mi stječemo milost spasenja." Tom nas istinom, braćo i sestre, Crkva danas iznova poučava dok stojimo pred otajstvom sjećanja ali i molitve, obilježavajući 81. obljetnicu ubojstva naše braće fratarara. Naša hvala danas ne uzdiže one koji su već u Božjoj blizini, niti ona može vratiti one koji su nasilno otrgnuti iz ovog svijeta. Ali naša hvala nas mijenja, ona nas oblikuje. Naši mučenici ostaju svjedoci jednog teškog i tamnog

vremena, ali još više postaju poticaj za naš svakodnevni život, postaju poziv na vjernost, postaju hrabrost i postaju ustrajnost u dobru.«

Svake godine sve veći broj vjernika pohodi Široki Brijeg na dan obljetnice pobijenih franjevaca ili Širokobriških mučenika, kako ih puk zove. Tako su ove godine trećari iz Brotnja, iz Čitluka, Gradnića, Međugorja i Čerina hodočastili na Široki Brijeg, neki autobusima a neki i pješice. Na obljetnici je sudjelovao i OMH iz Splita i Zajednica branitelja Gojko Šušak HDZ-a Splitsko-dalmatinske županije, njih 80-ak s vođom puta Željkom Pleićem. ✍

Sv. misa za pobijene franjevce i puk slavljen i u Zagrebu

Zagreb, 8. veljače 2026.

(FRA ANTE BEKAVAC)

U samostanu Hercegovačke franjevačke provincije u Dubravi 7. veljače slavljen je sv. misa za sluge Božje i ubijenu braću Provincije te puk Hercegovine koji su stradali za vrijeme Drugoga svj. rata i poraća. Uz sumisništvo braće iz samostana,

sv. misu predslavio je fra Renato Galić, magistar bogoslova i dušobrižnik u KB Dubrava.

U nadahnutoj propovijedi fra Renato je istakao važnost našega sjećanja na ovaj strašni događaj koji se zbio prije osamdeset i jednu godinu. Također je istaknuo duboku povezanost franjevaca i puka Božjega koji su u tako teškim povijesnim i osobnim

trenutcima ostali zajedno, spremni biti jedni za druge i pod cijenu smrti.

Uz veliko mnoštvo vjernika franjevački bogoslovi pjevali su i asistirali na svečanom misnom slavlju. Slavlje spomena na sluge Božje i ubijene hercegovačke franjevce, kao i puk Hercegovine, u činu euharistije pokazuje nam da sa svakom godinom i vremenskim odmakom istina i svje-

tlo kojim je bio nošen njihov život i nama snažno progovara te nas potiče da ostanemo vjerni Kristu.

Na kraju sv. mise vikar samostana fra Ante Bekavac zahvalio je svima koji su došli moliti za našu braću i sve nedužno ubijene u vremenu rata i poraća. Istakao je našu dužnost da nikad zaborav ne nadvlada našu zahvalnost za njihovu žrtvu.

Nakon sv. mise vjernici su nastavili druženje u dvorani samostana uz prigodan domjenak i druženje. ✎



Obilježen Dan branitelja i slavljena sv. misa za ubijene fratre, žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća te hrvatske branitelje Grada Ljubuškog

Humac, 8. veljače 2026.
(G. ILIĆ I B. MEDIĆ /
RADIOLJUBUSKI.BA)

Polaganjem vijenca, paljenjem svijeća i molitvom na Trgu dr. Franje Tuđmana u nedjelju 8. veljače obilježen je Dan branitelja Grada Ljubuškog. Svečanost

je započela polaganjem zajedničkog vijenca koji su nosili pripadnici hrvatske komponente Oružanih snaga BiH, nakon čega je uslijedilo paljenje svijeća u znak sjećanja na poginule hrvatske branitelje. Svijeće su zapalili članovi obitelji poginulih branitelja, suborci, predstavnici braniteljskih udruga proisteklih iz

Domovinskog rata iz Ljubuškog, predstavnici Grada Ljubuškog, Vlade i Skupštine Zapadnohercegovačke županije, policije te brojni sugrađani. Prigodnu molitvu predmolio je humački gvardijan i župnik fra Miro Šego.

U crkvi sv. Ante Padovanskog na Humcu potom je služena sv. misa za sve poginule i umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata, za ubijene fratre, sve žrtve Drugoga svj. rata i poraća. Sv. misu predvodio je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM, uz sumisništvo vicepostulatora fra Miljenka Stojića i humačkih fratarara, dok je liturgijsko pjevanje predvodio Veliki zbor sv. Ante.

Na početku sv. mise fra Vinko Baćak istaknuo je kako je broj žrtava iz Ljubuškog u Drugom svj. ratu i poraću 2.279, a broj žrtava Domovinskog rata 79. Potom su pročitana imena pobijenih fratarara vezanih uz samostan Humac i Ljubuški, poginulih i nesretno stradalih branitelja Ljubuškog te civilnih žrtava rata.

U svojoj propovijedi provincijal fra



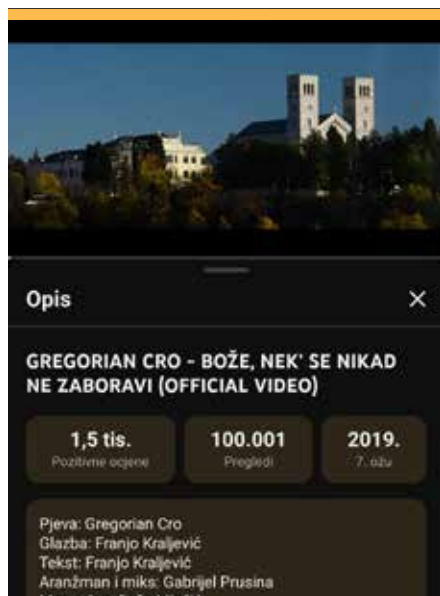
Jozo Grbeš istaknuo je kako su u pogibijama stradavali najbolji, i od fratara i od hrvatskog puka. Govoreći o žrtvi naglasio je kako su u smrt odlazili ne noseći sa sobom ništa, a ponijeli su sve. Podsjetio je kako nas Sveto pismo uči mudrosti žrtve – da se Bogu daruje ono najbolje – te naglasio da je franjevačka zajednica dala najbolje što je imala, od provincijala do

mladomisnika, od staraca do studenata. Isto tako, rekao je, hrvatski je puk dao najbolje od sebe i to u tolikoj mjeri da se ni do ove 2026. još uvijek nismo u potpunosti oporavili od tih gubitaka. Njihova je žrtva utkana u temelje naše vjere.

U liturgijskom slavlju sudjelovali su i članovi Franjevačke mladeži – Frame, mladi koji su simbolično, noseći svijeće,

sudjelovali u ulaznoj procesiji zajedno sa svećenicima. Njihova nazočnost i svjetlo svijeća snažno su simbolizirali prijenos sjećanja i vjere na nove naraštaje. Crkva sv. Ante Padovanskog na Humcu bila je ispunjena mnoštvom vjernika koji su zajedničkom molitvom i sudjelovanjem u euharistiji odali počast žrtvi pobijenih, poginulih i stradalih. ✍

Žrtva hercegovačkih franjevac snažno odjekuje i preko glazbe



Široki Brijeg, 13. veljače 2026.

(LUCIJANA KOŽUL)

Pjesma *Bože, nek' se nikad ne zaboravi*, koja je posvećena žrtvi 66 hercegovačkih franjevac što su ih partizani ubili u Drugom svj. ratu i poraću, upravo na sam dan obljetnice njihova ubojstva, 7. veljače, dosegla je na YouTubeu 100.000 pregleda. Time je potvrđeno da spomen na žrtvu franjevac živi i opstaje kod vjernika i slušatelja.

Skladba je nastala kao dio projekta u kojem je autor Franjo Kraljević 2017. osvojio nagradu na natječaju koji svake godine raspisuje Vicepostulatura postupka mučeništva »Sluge Božje

fra Andrija Topić i 49 braće«. Pjesmu, pak, izvodi skupina Gregorian Cro. Uz aranžman i miks Gabrijela Prusine te mastering Saše Miočića, snimljen je i videospot koji je dodatno doprinio širenju pjesme na digitalnim platformama. Uradila ga je produkcijska kuća Kadar. U realizaciji pjesme i videospota pomogla je i Vicepostulatura. Pjesma se inače može pronaći na adresi: www.youtube.com/watch?v=Ivwa12wMVk0

Riječ je zaista o vrijednu ostvarenju domaće autorske glazbe. Po svemu sudeći, pred njim je daljnji rast pregleda i pozitivnih reakcija. ✍



Thompson i širokobriški mučenici

Široki Brijeg, 15. veljače 2026.

(JABUKA.TV /
LUCIJANA KOŽUL)

Marko Perković Thompson održao je u Širokom Brijegu dva koncerta, 13. i 14. veljače. Tijekom drugoga nastupa Thompson je izrazio zahvalnost

posjetiteljima na iznimnom ugođaju prethodne večeri istaknuvši kako koncert u Širokom Brijegu za njega ima poseban značaj. Obraćajući se nazočnima izrazio je zadovoljstvo okupljanjem oko zajedničkih vrijednosti i glazbenog stvaralaštva.

Tijekom izvedbe pjesme *Neću izdat*

ja Thompson je pozvao okupljene na trenutak zajedničke posvete vjerskim i nacionalnim simbolima. Zamolio ih je da podignu ruke te da ih usmjere prema »Spasitelju, Gospi, blaženom Alojziju Stepincu, Širokobriškim mučenicima i svim mučenicima hrvatskog naroda«. ✍

Sv. misom obilježena 81. obljetnica ubojstva mostarskih franjevac

Mostar, 15. veljače 2026.

(Ž. BATARILO /
KTABKBIH.NET)

U franjevačkoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru u subotu 14. veljače slavljena je sv. misa u povodu 81. obljetnice ubojstva mostarskih fratar, u ozračju molitve, sabranosti i pijeteta prema njihovoj žrtvi. Fratre su 1945. pogubili partizani, pripadnici komunističke vlasti, a njihovo je stradanje trajno upisano u sjećanje Crkve i vjerničkoga puka.

Na početku misnoga slavlja svećenici su u procesiji ušli u crkvu, a prvi su oltaru prišli članovi franjevačke mladeži koji su nosili upaljene svijeće te su ih, došavši pred oltar, rasporedili oblikujući Tau – prepoznatljivi franjevački simbol nasljedovanja Krista i vjernosti evanđelju. Na svojim su majicama mladi nosili slike ubijenih mučenika čime su na snažan i dirljiv način posvjedočili trajno sjećanje na njihovu žrtvu.

Sv. misu predslavio je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM, uz sumisništvo dvadesetak svećenika i sudjelovanje brojnih vjernika. U prigodnoj propovijedi fra Mario Knezović, gvardijan franjevačkog samostana i župnik župe sv. Petra



i Pavla, govorio je o značenju mučeništva i vjernosti evanđelju, istaknuvši kako žrtva mostarskih fratar ostaje trajni poticaj na ustrajnost u vjeri i svjedočenju istine, unatoč povijesnim nepravdama i stradanjima. »Njihova krv nije prolivena uzalud. Ona je trajni poticaj da ostanemo postojani u dobru«, poručio je fra Mario naglasivši kako sjećanje na pobilene fratre nije tek povijesni čin, nego živa opomena i poziv na odgovornost u sadašnjem vremenu.

Fra Jozo Grbeš zahvalio je svima na

sudjelovanju podsjetivši na važnost zajedništva i očuvanja identiteta. Istaknuo je kako su mostarski fratri svojim životom i smrću ostavili dubok trag u povijesti hercegovačkih franjevac i cjelokupnog hrvatskoga naroda.

Obljetnica je i ove godine okupila brojne vjernike koji su zajedničkom molitvom i sudjelovanjem u euharistijskom slavlju odali počast ubijenim fratrima, izražavajući nadu da će njihova žrtva i dalje biti nadahnuće za život u istini, vjeri i ljubavi. ✎

Sveta misa za nevino stradale fratre i vjerni puk duvanjskoga kraja

Tomislavgrad, 16. veljače 2026.

(SAMOSTAN -
TOMISLAVGRAD.INFO)

Na treću nedjelju u mjesecu na večernjoj sv. misi u Tomislavgradu 15. veljače obilježili smo obljetnicu nevino stradalih fratar i vjernika

duvanjskoga kraja u Drugom svj. ratu i poraću. Na misi se redovito okupe svećenici koji djeluju u duvanjskom kraju.

U velikoj procesiji ušli smo u ispunjenu crkvu predvođeni našim ministrantima i framašima koji su nosili svijeće te ih postavili ispred oltara i slike 66-orice naše braće. Prije početka sv. mise proči-

tali smo njihova imena i mjesta njihova stradanja.

Framaši su i pjevali na sv. misi, čitali i ministrirali te smo i kadili. Misno slavlje predvodio je gvardijan fra Bože Milić u sumisništvu s devet svećenika.

Gvardijan se u propovijedi osvrnuo na visoke standarde koje Isus postav-

lja svojim učenicima, o kojima govori evanđelje ove nedjelje. Do te razine izvršavanja evanđeoskih preporuka dolazi se svakodnevnim služenjem u malim stvarima. Vjerujemo da je ustrajnost u izvršavanju redovitih dužnosti dovela našu braću do toga da su u odsudnom trenutku mogli predati i ono najvažnije, vlastiti život.

Dok molimo za pobijene fratre, ne zaboravljamo ni tolike druge žrtve iz našega naroda, znane i neznane. Iz duvanjskog kraja rodom su petorica pobijenih fratara: fra Filip Gašpar i fra Jakov

Križić (župa Roško Polje), fra Ludovik Radoš, fra Miljenko Ivanković (brat našega fra Ante Ivankovića) i fra Julijan Petrović (župa Duvno). Još jedan fratar stradao je kao aktualni župnik u Kongori, a to je fra Stjepan Naletilić. On je prvi kojega su partizani ubili odvevši ga kao aktualnog župnika iz Kongore te ga usmrtili negdje u kupreškom kraju.

Nadamo se da ćemo im se nekada u budućnosti obraćati za pomoć kao blaženicima ili svetcima. A i sada se smijemo privatno moliti za njihov zagovor. ✍



Obilježavanje Stepinčeva te žrtve hercegovačkih franjevac

Chicago, 20. veljače 2026.

(FRANJEVCI.INFO)

Godišnji spomen na 66 franjevac Hercegovačke franjevačke provincije, koje su jugokomunisti ubili pri završetku Drugoga svj. rata, bio je u misiji bl. Alojzija Stepinca u nedjelju 1. veljače. Misno slavlje predvodio je voditelj Misije fra Marko Puljić-Vlahić. Pozvao je vjernike na molitvu za sve pobijene i nestale hrvatske svećenike, redovnike, redovnice i vjerni hrvatski puk toga vremena da ih Gospodin primi u svoju vječnu slavu. Napomenuo je da je u

tijeku rad na proglašenju blaženima slugu Božjih 50-orice franjevac Hercegovačke franjevačke provincije i pozvao je vjernike na molitvu za uspješno ostvarenje toga postupka mučeništva.

U nedjelju 15. veljače obilježeno je Stepinčevo, slavlje zaštitnika Hrvatske katoličke misije bl. Alojzija Stepinca na sjeveru Chicaga. Svečano misno slavlje predvodio je fra Ante Begić, župni vikar župe sv. Jeronima u Chicagu. U svojoj propovijedi dotaknuo se snažne simbolike srca. Srce je središnji ljudski organ, neophodan za biološke procese, ali ujedno i simbol nutarnjega života i naših odluka. Usporedio je srce kardinala Stepinca, koje su jugokomunisti spalili, sa srcem svakoga vjernika, istaknuvši kako nam njegovo predanje, hrabrost i vjernost trebaju biti trajno nadahnuće i primjer.

S fra Antom je suslavio fra Marko, te dvojica đakona – trajni đakon u Misiji John Ivan Mikan i đakon u pripravi za svećeničko ređenje fra Jakov Jure Nikolić, bogoslov, te član Misije Marko Čuljak i lijepi broj ministranata.

Euharistijsko slavlje dodatno su obo-

gatila djeca iz Hrvatske škole, kao i članovi Hrvatske tamburaške folklorne skupine »Loza« odjeveni u tradicionalne hrvatske narodne nošnje.

Nakon sv. mise druženje je nastavljeno svečanim objedom u Hrvatskom kulturnom centru. Djeca su tom prigodom izvela prigodan program: recitirala su pjesme posvećene bl. Alojziju Stepincu te otpjevala jednu skladbu njemu u čast.

Zajednica se za ovu proslavu pripremala trodnevnicom. Prvu večer predvodio je fra Gabrijel Schibola, župnik hrvatske župe Presvetoga Srca Isusova u Chicagu. Drugoga dana misno slavlje predvodio je fra Antonio Musa, župnik hrvatske župe sv. Jeronima u Chicagu, a uočnicu je predvodio fra Marko.

Zanimljiv je podatak da je Misija bl. Alojzija Stepinca jedina posvećena ovom nebeskom zaštitniku na američkom kontinentu. Stoga je njezino posebno poslanje promicati lik i djelo bl. Alojzija Stepinca te produbljivati svijest o njegovoj važnoj ulozi u prošlosti, ali i za budućnost Crkve, iščekujući s vjerom i nadom njegovu skorou kanonizaciju. ✍



KBF sa svojim polaznicima na Širokom Brijegu

Široki Brijeg, 10. ožujka 2026.
(LUCIJANA KOŽUL)

Studenti Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (KBF), posjetili su franjevački samostan i Vicepostulaturu postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće« na Širokom Brijegu na svom studijskom putovanju u nedjelju 8. ožujka. Predvodio ih je doc. dr. sc. fra Ante Bekavac, povjerenik Fakultetskog vijeća KBF-a za dušobrižništvo studenata.

Studente i studentice KBF-a dočekaio je vicepostulator fra Miljenko Stojić. Izrazivši im dobrodošlicu, poveo ih je u obilazak stratišta franjevacu ili žrtvoslovnih mjesta. Upoznao ih je s okolnostima stradanja svih 66 franjevacu te ih proveo kroz ratno sklonište u samostanskom vrtu gdje su partizani ubili i zatim zapalili 12 franjevacu iz širokobriješkog samostana. Sve njih, pak, zajedno puk danas zove Širokobriškim mučenicima.

Nakon ovoga u pratnji gvardijana fra Jure Barišića obišli su Franjevačku galeriju i trenutnu izložbu koja je posvećena temi korizme. Posebno su se zadržali kod slomljenih kaleža, pokaznica, križeva te raznog crkvenog posuda što su napravili partizani u njihovom rušilačkom pohodu na franjevački samostan u veljači 1945.

Slijedila je sv. misa s pukom Božjim u crkvi. Predvodio ju je doc. Bekavac u sumisništvu s gvardijanom fra Jurom Barišićem. U svojoj propovijedi fra Ante se dotakao svetopisamskih čitanja od III. korizmene nedjelje, a naročito čitanja iz evanđelja gdje se na zdencu susreću Isus i žena Samarijanka. Naglasio je da moramo zahvatiti duboko u Božju riječ te da je ona zdenac iz kojega trebamo neprestano piti.

Nakon sv. mise studenti su još malo ostali u crkvi. Fra Miljenko ih je na grobu 24-orice ubijenih franjevacu upoznao s mjestima gdje su pronađeni

njihovi posmrtni ostatci i kako su na tim mjestima posvjedočili svoju vjeru u uskrsloga Gospodina. Pomolili su se zajednički za njihove duše i duše ubijenih članova vjernoga puka Božjega.

Usljedio je druženje u klaustu samostana gdje je gvardijan fra Jure Barišić prigodnom okrepom počastio goste. Ostalo se neko vrijeme u ugodnom razgovoru i druženju, nakon čega su putnici krenuli za Tomislavgrad i tamošnji samostan.

Bilo je ovo lijepo i dragocjeno iskustvo, kako su kasnije posvjedočili. Upoznali su se s bremenitom poviješću franjevacu na Širokom Brijegu te nazočili snažnoj vjeri koja duboko prožima život franjevacu i puka Božjega. Na sv. misi puk je ispunio ne samo prostranu samostansku crkvu, već i crkveno dvorište i samostansku dvoranu. Unatoč svim povijesnim uzburkanostima ovdje nije ugašeno svjetlo vjere i snaga evanđelja. ✍



U Mostaru predstavljena knjiga o Bleiburgu: **O tim zločinima ne smijemo šutjeti**



Mostar, 10. ožujka 2026.

(BLJESAK.INFO)

U Hrvatskom domu herceg Stjepan Kosača u Mostaru održano je predstavljanje zbornika radova *Bleiburg: Krvavo proljeće u južnoj Koruškoj 1945. i tragedija Hrvata* u organizaciji Hrvatske kulturne zajednice Troplet. O knjizi su govorili autor Mihovil Biočić, fra Miljenko Stojić, također jedan od autora, te predsjednik HAZUDD-a i jedan od urednika Josip Stjepandić.

Govoreći o sadržaju zbornika, Mihovil Biočić istaknuo je kako su teme Bleiburga i Križnog puta i dalje otvorene rane hrvatske povijesti te kako se o njima ne smije šutjeti. »Previše su naši predci propatili da bismo mi šutjeli. To su, kako piše u uvodu knjige, bili proračunati zločini. Komunisti su morali imati jak ubilački stroj da bi ubili više od 100.000 ljudi. Svjetski znanstvenici

govore o oko 500.000 ljudi, ne samo vojnika nego i obitelji. U ovoj knjizi opisuju Hrvate u velikosrpskim kandžama od 1918. do 1945., prikazuju odnose Hrvata i Srba u tom razdoblju i ono što je prethodilo tim zločinima. Glavna ideja zbog koje su svi zločini napravljeni u jugoistočnoj Europi bila je velikosrpska ideja i etničko čišćenje što su provodile srpske vlasti na račun susjeda i zemalja koje im nikada nisu pripadale, a oni su ih svojatali«, rekao je Biočić.

O svom dijelu rada govorio je i fra Miljenko Stojić, koji je u zborniku obradio zločine u Macelju. »Imao sam čast sudjelovati u ovoj knjizi i približiti što se događalo u Macelju. Tamo je ubijeno oko 15.000 Hrvata, među njima su i trojica naših fratara, tako da smo izravno s tim povezani. Želimo ne samo odati im počast, već želimo da ih Crkva jednoga dana proglasi mučenicima, odnosno blaženima i svetima.

Ukupno je 21 crkvena osoba ubijena u Macelju i pokopana pred crkvom, ali prava stvar bit će kada budu proglašeni mučenicima«, rekao je Stojić. Dodao je kako su, prema njegovim riječima, poznati i identitet počinitelja te okolnosti zločina. »Znamo ime ubojice crkvenih osoba, to je Stjepan Hršak, znamo i pištolj kojim ih je ubio jer je 1996. njime mahao i hvalio se. Za to je dobio vilu na Tuškancu u Zagrebu, a kada ga je Hrvatska htjela tužiti tadašnji predsjednik Stjepan Mesić rekao je da se zaslužne antifašiste ne smije progoniti«, naglasio je Stojić.

Na predstavljanju je Josip Stjepandić podvukao kako je svrha zbornika očuvati sjećanje na žrtve Bleiburga, Križnog puta i Macelja te potaknuti daljnja istraživanja o stradanjima Hrvata nakon završetka Drugog svj. rata i poraća. Dupkom ispunjena dvorana s tim se potpuno složila. ✍

Gradnići: Blagoslovljena spomen-ploča dvojici ubijenih fratara

Gradnići, 16. ožujka 2026.

(BROTNJO.INFO)

Fra Ćirila Ivankovića i fra Filipa Gašpara partizani su odveli iz župne kuće u Gradničima te ih ubili 6. veljače 1945. u Čitluku, kako je posvjedočio fra Kamilo Milas. Spomen-ploča njima u čast blagoslovljena je 15. ožujka i postavljena na župnu kuću župe sv. Blaža – Gradnići. Ploču je blagoslovio fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«. On je ujedno predvodio misno slavlje koje je, uz procesiju, prethodilo blagoslovu spomen-ploče.

Hercegovačka franjevačka provincija nakon Domovinskog rata vodi sustavnu brigu o 66 hercegovačkih franjevaca ubijenih u Drugom svj. ratu i poraću vjerujući da su ubijeni nevini te radi na njihovom proglašavanju blaženima i svetima. Pedeset ih je prošle godine proglašeno slugama Božjim, ali Vicepostulatura ne zanemaruje ni druge nevino ubijene franjevece.

»Nisu samo ubijeni hercegovački franjevci, znamo to dobro, nego i brojni članovi našega vjernoga puka Božjega. Bilo ih je ne na stotine, nego na stotine tisuća. I ne samo u Drugom svj. ratu i poraću, nego i u Prvoj Jugoslaviji, u Prvom svj. ratu, za turskog vremena... Trenutno najviše govorimo o Drugom svj. ratu i poraću, jer je to bio genocid i jer imamo o svemu koliko-toliko podataka. Vicepostulaturi je čast da se iz njezine brige za ubijene franjevece rodila i briga za ubijene članove vjernog puka Božjega. I tako je na kraju nastao Memorijalni centar Groblje mira. Na njemu podižemo križeve za sve naše ubijene žrtve krštene s ovu stranu granice. I tu se kao narod molimo za njih učvršćujući tako svoje jedinstvo. Potičem vas da kao župa, kao mjesto, što

prije dovršite postavljanje križeva svojim žrtvama. Za one za koje nema tko to učiniti, ili to ne želi, ili je siromašan, pobrinite se vi sami između sebe. Budite tako dostojni svojih pređa, vjerni do kraja svome Bogu i svome rodu. Onaj tko se zna pravilno odnositi prema svojim pokojnima, zaslužit će da se i njegovi nasljednici tako odnose prema njemu. Živimo u vremenima u kakvim živimo. Ništa nam ona ne mogu ako budemo pravo gledali. Skinimo stoga s očiju sve tuđe naočale i stavimo samo Božje i one svoje domovine. Tada ćemo biti ispunjeni do dna srca te ćemo ići pjevajući kroz ovaj predivni kutak zemlje prema našoj nebeskoj domovini«, poručio je u završnom dijelu propovijedi fra Miljenko Stojić.

Premda su davno ubijeni, sluge Božje nisu zaboravljene i stalno su u sjećanju hercegovačkog puka, što potvrđuje i ovaj događaj. Zadovoljstvo zbog postavljanja i blagoslova spomen-ploče na kraju sv. mise istaknuo je fra Nikola Rosančić, župnik župe sv. Blaža Gradnići. »Spomen-ploča koju ćemo blagosloviti neka bude znak i poziv na molitvu za naše pobijene fratre, kao i za sve ostale stradale u svim ratovima. Neka nam bude trajni spomen na milost Božju koja čuva

i vodi one koji se nađu u različitim pogibeljima. Milost Božja neka čuva sve nas i neka nam ova ploča bude spomen na budnost života, jer o budnosti govorimo u korizmenom vremenu ne znajući ni dana ni časa našega odlaska Gospodinu. Trebamo biti pripralni. Na poseban način danas zahvaljujem fra Miljenku Stojiću koji je poticatelj stavljanja spomen-ploče za dvojicu fratara odvedenih iz Gradnića i kasnije ubijenih u Čitluku. On je na puno mjesta u Hercegovini, zajedno s ljudima koji mu pomažu, rasvijetlio događaje iz Drugoga svj. rata i poraća. Danas u misnim čitanjima govorimo kolika je važnost rasvijetljivati događaje i to je preduvjet da može djelovati Božja milost. Možemo reći da je blagoslov ove spomen-ploče rasvijetljivanje jednog događaja, milost za nas... Hvala Andriji Stojiću i Ogranku Matice hrvatske u Čitluku, koji su donatori ovog projekta. Hvala djelatnicima Općine Čitluk, na čelu s načelnikom Marinom Radišićem, koji su danas ovdje s nama i s kojima naša župa često surađuje na raznim projektima na dobrobit našega naroda. Hvala i svima vama koji ste sudjelovali na ovom današnjem misnom slavlju. Neka vas prati svjetlost i milost Božja«, kazao je fra Nikola Rosančić. ✍



Tišina, molitva i suze: Široki Brijeg obilježio tužnu obljetnicu raketiranja i šest ugašenih života

Široki Brijeg, 7. travnja 2026.

(JABUKA.TV /
LUCIJANA KOŽUL)

Utarnjom sv. misom zadušnicom u crkvi Uznesenja BDM otpočeo je program obilježavanja 34. obljetnica raketiranja Širokog Brijega zrakoplovi- ma tzv. Jugoslavenske narodne armije. Toga dana stradalo je šestero mještana naselja Njivice ispred vlastitih domova:

Božo Soldo (1953.), Jozo Hrkać (1968.), Rajko Hrkać (1968.), Mladen Hrkać (1972.), Josip Hrkać (1978.) i Veselko Topić (1940.).

Nakon sv. mise obilježavanje je nastav- ljeno u 8.00 kod spomen-obilježja u Nji- vicama, gdje se okupilo više desetaka lju- di, među kojima su bili i članovi obitelji šestero stradalih mještana ovog naselja.

Svijeće su položili članovi obitelji žr- tava, rodbina, prijatelji, susjedi te ostali

građani. Također su svijeće položili i predsjednik Vlade ŽZH Predrag Čović, ministar branitelja ŽZH Mladen Begić, gradonačelnik Širokoga Brijega Ivo Pavković te predsjednik Gradskog vije- ća Širokoga Brijega Vilson Crnjac.

Molitvu za nevine žrtve predvodio je fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«. Nakon toga nazočni su se razišli u miru. ✂

Časne sestre s Danača i njihove odgajanje na Širokom Brijegu

Široki Brijeg, 9. travnja 2026.

(LUCIJANA KOŽUL)

Dana 8. travnja samostan na Širo- kom Brijegu posjetile su sestre franjevke od Bezgrješnog začeća iz Dubrovnika, točnije poluotočića pod imenom Danče. Na uskrsnom hodoča- šću, ili kako one to lijepo zovu Emausu, bile su mlade odgajanje u formaciji od kojih su četiri kandidatice, dvije postu- lantice, dvije novakinje i jedna juniorka te njihove odgojiteljice s. Emilija Jasak (kandidatice), s. Katica Dabo (postulan- tice) i s. Finka Zrinušić (novakinje).

Ispred samostana dočekao ih je gvar- dijan fra Jure Barišić koji im je pred- stavio povijest dolaska frataru na Širo- ki Brijeg, gradnju crkve i samostana. Ulaskom u samostansku crkvu mlade odgajanje ostale su, između ostaloga, oduševljene orguljama pa su i zasvirale na njima te lijepo zapjevale.

Fra Željko Tomić zajedno s Lucija- nom Kožul, suradnicom u Vicepostu- laturi, i Marijanom Tomašević, vodi-

teljicom ureda Memorijalnog centra Groblje mira (MCGM-a), poveo ih je u obilazak stratišta franjevac. Upoznao ih je s okolnostima stradanja svih 66 franjevac te su se prvo pomolili na grobu u samostanskoj crkvi gdje poči- vaju kosti 24-orice ubijenih franjevac. Zatim ih je proveo kroz ratno sklonište u samostanskom vrtu gdje su partizani ubili i zatim zapalili 12 franjevac iz ši- rokobriješkog samostana. Odgajanje i njihove odgojiteljice ostale su zatečene onim što su čule o ubojstvu 66 herce- govačkih franjevac, a neke od njih po prvi put su saznale za ova ubojstva i što se sve događalo na području Hercego- vine za vrijeme Drugoga svj. rata i poraća.

Nakon obilaska samostana i ratnog skloništa, uputile su se prema MCGM-u u pratnji Marijane i Lucijane. Na putu prema groblju zaustavile su se na Misi- štu, mjestu gdje su se mještani okolnih sela sakupljali i slavili sv. misu krijući se od Turaka. Dolaskom na MCGM, koje je izraslo na radu Vicepostulature, Ma- rijana im je predstavila povijest, ideju



njegova nastanka te simboliku križeva koji čuvaju uspomenu na žrtve Drugoga svj. rata i poraća s prostora cijele BiH. Hodočasnice su ostale oduševljene vi- đenim, koliko je križeva već postavlje- no te su pojedine i tražile križeve svojih pobijenih.

Nakon svega viđenog druženje je na-

stavljeno u lijepom i veselom ozračju na zajedničkom ručku. Marijana je u ime Vicepostulature i MCGM-a uruči-

la prigodan dar hodočasticama, Pietà, umanjenu repliku koja se nalazi na MCGM-u a prikazuje Blaženu Djevicu

Mariju kako u krilu drži mrtvo Isusovo tijelo. Druženje je završilo prigodnom molitvom i pozdravima. ✍

Traganje za ubijenim hercegovačkim franjevcima na Biokovu

Biokovo, 9. travnja 2026.

(ANTE B. / KAMENJAR.COM
/ LUCIJANA KOŽUL)

Uprava za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja 7. – 9. travnja provodi terenska istraživanja triju lokacija na području Splitsko-dalmatinske županije gdje su pronađeni posmrtni ostatci žrtava iz Drugoga svj. rata i poraća.

U utorak, 7. travnja, iz pojedinačnih grobnica u blizini Vrgorca i Imotskog ekshumirani su posmrtni ostatci dvije osobe. Iz Medviđe jame na Biokovu, sa strane Zagvozda, 8. travnja ekshumirani su posmrtni ostatci devet osoba, a istraživanje traje i danas.

U blizini te lokacije dan prije bio je dopredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ravnateljica Uprave za zatočene i nestale Ana Filko, gradonačelnik Imotskog Luka Kolovrat, načelnik Općine Zagvozd Miroslav Gaće, voditelj Vicepostulature za 66 ubijenih hercegovačkih franjevaca u Drugom svj. ratu i poraću fra Miljenko Stojić, te pročelnik Upravnog odjela za hrvatske branitelje, civilnu zaštitu i ljudska prava Splitsko-dalmatinske županije Damir Gabrić.

Kako je rekao ministar Medved, riječ je o žrtvama partizansko-komunističkih zločina za koje se pretpostavlja da su ubijene krajem Drugog svj. rata. Prema prikupljenim saznanjima i svjedočenjima među žrtvama su i franjevci iz Širokog Brijega, pretpostavlja se njih četvorica. O tome je šire temeljem prikupljenih svjedočanstava govorio fra Miljenko, koji je poglavito ukazao na to



da su franjevci dovedeni sa Širokog Brijega ubijeni iz mržnje prema vjeri, ali i zbog toga da bi partizani mogli lakše potpuno zagospodariti osvojenim područjem.

Medviđa jama samo je jedna od jama na obroncima Biokova. U njezinoj blizini partizani su imali svoj štab, noću bi dovodili zarobljenike, mučili ih i na kraju ih ubili te ubacili u neku od okolnih jama. U puku je ostalo zapamćeno da su nakon ubojstva fratara mjesna partizanska djeca nosila odjeću sašivenu od njihovih habita. To je potvrdio i čovjek koji je ukazao na točnu lokaciju jame. Inače kroz to područje prolazi staza kojom okolno pučanstvo hodočasti do crkvice sv. Jure na istoimenom vrhu na Biokovu. Nalazile su se uzduž toga puta i stajale za njihovo blago, te doći koji su se obrađivali. Zbog toga su partizani izabrali taj dio za skrivanje te za ometanje prolaska cestom koja vodi prema Vrgorcu i Ljubuškom.

Žrtve u Medviđoj jami bile su vezane žicom, ubijene i bačene u jamu, nakon čega je ulaz miniran zbog čega je prije istraživanja bilo potrebno razminirati ga, što je učinjeno u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova. U terenskim istraživanjima, uz djelatnike Ministarstva hrvatskih branitelja sudjelovali su i pripadnici Hrvatske vojske i policije.

Ministar Medved je rekao da nakon ekshumacije slijedi antropološka obrada, te će se poduzeti sve što je moguće i pokušati utvrditi identitet pronađenih osoba bude li se uspjelo doći do srodnika i uzimanja krvnih uzoraka. »Jasan je to dokaz našeg sustavnog i institucionalnog pristupa u pogledu traganja za svim žrtvama, kako onim iz Domovinskog rata, što nam je najviša razina prioriteta i na čemu radimo svakodnevno, tako i u ovom segmentu traženja žrtava Drugog svj. rata i poraća, i na tom ćemo tragu nastaviti«, istaknuo je ministar Medved. ✍

Hrvati iz Boke Kotorske posjetili MCGM i franjevački samostan na Širokom Brijegu – **snažni osjećaji kroz molitvu, sjećanje i zajedništvo**

Mostar, 27. travnja 2026.

(GROBLJEMIRA.INFO)

Memorijalni centar Groblje mira (MCGM) na Bilima te Franjevački samostan na Širokom Brijegu u subotu 25. travnja posjetilo je Izaslanstvo Hrvatskoga nacionalnog vijeća Crne Gore (HNV CG) i Hrvatske građanske inicijative (HGI), zajedno s generalnom konzulicom Republike Hrvatske u Kotoru mr. sc. Jasminkom Lončarević.

Posjet je započeo oko 11.00 na MCGM-u gdje su goste dočekali fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«, te Marijana Tomašević, voditeljica ureda MCGM-a. Tom prigodom izaslanstvo je upoznato s projektom ovoga jedinstvenog spomen-područja, njegovim nastankom i značenjem u očuvanju povijesne istine i kulture sjećanja na žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća.

U ozračju sabranosti i dubokog poštovanja članovi izaslanstva odali su počast žrtvama paljenjem svijeća i molitvom pokraj križeva. Posebno su ih se dojmili križevi podignuti u spomen na žrtve iz Krnjeuše, župe banjolučkoga kraja koja je 1941. godine u potpunosti uništena. Upravo su predstavnici HNV CG te HGI prije dvije godine darovali sredstva za podizanje šest križeva u spomen na te žrtve, čime su iskazali trajnu povezanost i solidarnost s hrvatskim narodom u BiH.

Predsjednik HNV CG Zvonimir Deković istaknuo je kako je očuvanje sjećanja na žrtve temelj identiteta i zajedništva hrvatskoga naroda, naglasivši važnost međusobnog povezivanja Hrvata izvan domovine s domovinskim prostorom.

Sličnu poruku uputio je i Adrijan Vukсанović, predsjednik HGI te zastupnik u Skupštini Crne Gore, koji je naglasio kako mjesta poput MCGM-a nadilaze granice i snažno povezuju hrvatski narod kroz zajedničku povijest, sjećanje i vjeru. Fra Miljenko je dodatno naglasio važnost ovoga susreta, ističući kako Hrvati iz Crne Gore aktivno sudjeluju u očuvanju sjećanja na žrtve, podsjetivši na njihovu donaciju za podizanje križeva na MCGM-u, čime su trajno obilježili ovo stradanje, iako nemaju izravnu obiteljsku vezu sa žrtvama.

Tijekom posjeta istaknuta je važnost njegovanja kulture sjećanja te očuvanja dostojanstva nevinih žrtava, ali i snažna povezanost hrvatskoga naroda izvan domovine s hrvatskim narodom u BiH. Susret je protekao u ozračju zajedništva, molitve i dubokih osjećaja, što su potvrdili i sami članovi izaslanstva.

Nakon obilaska MCGM-a, program posjeta nastavljen je u Širokom Brijegu gdje je izaslanstvo posjetilo franjevački

samostan. Ondje ih je fra Miljenko Stojić pobliže upoznao s tragičnim stradanjem hercegovačkih franjevaca i vjernika ovoga kraja tijekom ratnih i poratnih godina Drugoga svj. rata.

Cijeli susret protekao je u toplom i srdačnom ozračju te su razmijenjeni i prigodni darovi koji će trajno svjedočiti o ovom susretu kao tihi podsjetnik na zajedništvo i povezanost hrvatskoga naroda bez obzira na granice. Domaćin susreta fra Miljenko Stojić još je jednom iskreno zahvalio gostima na dolasku, otvorenosti i iskazanoj srdačnosti, uz uvjerenje da će se započeta povezanost nastaviti razvijati i u budućnosti, na dobrobit očuvanja zajedničke povijesti, identiteta i trajnog spomena na nevine žrtve – kao залог zajedništva koje nadilazi vrijeme i granice.

U duhu zahvalnosti i molitve susret je zaključen sv. misom u 18.00 na Širokom Brijegu. Time je ovaj sadržajan i emotivan dan dobio svoje dostojanstveno i duhovno ispunjenje. ✍



MCGM: Proslavljen blagdan sv. Josipa radnika



Bile, 1. svibnja 2026.
(GROBLJEMIRA.INFO /
IVANA KARAČIĆ)

U petak 1. svibnja, u povodu blagdana sv. Josipa Radnika, kojemu je posvećena tamošnja crkva, na Memorijalnom centru Groblje Mira na Bilima (MCGM) s početkom u 12.00 slavljen je sv. misa. Predvodio ju je i na njoj propovijedao fra Marko Mrše, član Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu te predavač crkvenog prava na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, uz sumisništvo fra Miljenka Stojića, povjerenika Komisije za hrvatski žrtvoslov u hercegovačkim biskupijama, kao i ostale braće svećenika.

Misno slavlje svojim pjevanjem uvećao je Veliki župni zbor sv. Nikole Tavelića iz Tomislavgrada pod vodstvom voditelja Pere Tokića. A sudjelovala je i Frama Tomislavgrad koju vodi duhovni asistent fra Nikola Jurišić.

Fra Marko je na početku propovijedi ustvrdio kako je tragična činjenica da je kroz povijest svijeta čovječanstvo obilježeno ratom i to se događa i traje sve do našeg suvremenog, kažu naprednog doba. »Povijest nas uči da skoro nikada nije bilo apsolutnog mira«, naglasio

je propovjednik. »Jedan od okrutnih i nepravедnih ratova (pravedan rat niti ne postoji) našega doba bio je Drugi svj. koji je za vrijeme svoga trajanja, kao i nakon njegova završetka, odnio u smrt brojne ljude. To se dogodilo i na ovim prostorima i to pod posebnim okolnostima kada su mnogi, voljom ljudskog uma zadojenog mržnjom i bezbožnom komunističkom ideologijom, činom tako označene ruke nepravédno ubijeni. Kao hodočasnici sabrani smo na ovo posebno mjesto koje je s pravom nazvano oazom ili Grobljem mira, kako bismo svojom nazočnošću iskazali poštovanje prema brojnima koji su na ovim prostorima, pa i šire, izgubili svoje živote, koji su okrutnom rukom ubijeni i tako nepravédno nestali s lica ove zemlje. Svojom nazočnošću odat ćemo im počast, a kao vjernici u Boga, u Krista Spasitelja i Otkupitelja, svojom molitvom ćemo ih preporučiti upravo Njemu da ih primi u svoje nebesko kraljevstvo. Razlog više zašto smo ovdje jest to da posvjedočimo za istinu, da se istina ne zaboravi, da ovu istinu prenesemo mlađim naraštajima, svojoj djeci, čija će sveta dužnost biti da nastave gdje ćete vi stati«, istaknuo je fra Marko dodavši da su bijeli križevi postavljeni u čast ubijenih vanjsko obilježje, ali oni simboliziraju zajedništvo,

sjećanje, oprost i pomirenje koje se očituje kroz sudjelovanje Božjega naroda u molitvi, čime se proživljava i pokazuje ljudska i duhovna povezanost s pokojnicima stradalima na ovim prostorima.

Pri samom kraju misnoga slavlja okupljenima se obratio fra Miljenko Stojić zahvalivši svima na dolasku i sudjelovanju. Uputio je zahvalu svećenicima, kao i ministrantima, medijima, te svima koji tijekom cijele godine skrbe o izgradnji i radu MCGM-a. Posebno je zahvalio pokroviteljima – Hrvatskom narodnom saboru BiH na čelu s predsjednikom dr. Draganom Čovićem te Vladi države Hrvatske na čelu s predsjednikom Andrejom Plenkovićem. Zahvalio je i došlima iz Tomislavgrada koji su svojim čitanjem i pjevanjem pridonijeli svečanosti slavlja, istaknuvši pritom predani rad tamošnjeg Povjerenstva za hrvatski žrtvoslov koje tijekom cijele godine skrbi o podizanju križeva za žrtve, osobito u slučajevima kada nema onih koji bi to mogli ili željeli učiniti za svoje najbliže. Naglasio je kako podizanje križeva za ubijene u Drugom svj. ratu i poraću, koji su kršteni na području BiH, ide svojim tijekom, pozivajući sve koji žele sudjelovati ili se informirati o tome da posjete mrežnu stranicu grobljemira.info. Na poseban način zahvalio je predvoditelju misnog slavlja fra Marku Mrši, podsjetivši kako mu je, kao donedavnog provincijalu, povjerena zadaća pripreme postupka mučeništva za 44 ubijena subrata. Poželio mu je obilje Božjega blagoslova u tom poslanju te zahvalio na riječima koje je uputio nazočnima.

Mnoštvo okupljenih zadržalo se na MCGM-u i nakon završetka sv. mise. Neki su se ponovno uputili prema križevima svojih predaka u tišini osobne molitve, dok su drugi u zajedništvu razmjenjivali dojmove o današnjem danu. ✍

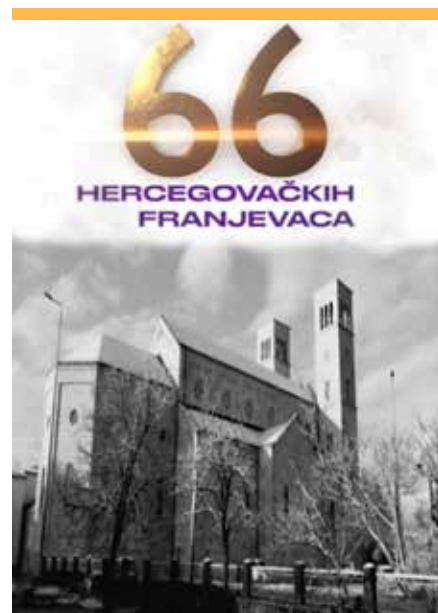
Film 66 hercegovačkih franjevac dobitnik prestižne nagrade

Široki Brijeg, 8. svibnja 2026.
(LUCIJANA KOŽUL)

Dokumentarni film 66 hercegovačkih franjevac, koji ima i englesku inačicu pod nazivom *The Bell Tolls for 66 Franciscans*, nagrađen je na 59. izdanju *WorldFest-Houston International Film Festivala* koji se održavao 24. travnja – 3. svibnja ove godine u Houstonu. Festival nosi titulu jednog od najstarijih i najprestižnijih festivala na svijetu. Dodijeljene su prestižne nagrade »Remi« koje se tako zovu u čast poznatog kipara Frederica Remingtona. *The Bell Tolls for 66 Franciscans* dobio je Silver Remi Award u kategoriji dokumentarni film.

Ova prestižna nagrada dolazi s festivala koji je tijekom svojih 59 godina postojanja bio odskočna daska za redateljske velikane poput Stevena Spielberga. Time se film *The Bell Tolls for 66 Franciscans* svrstava u probrano društvo neovisne svjetske produkcije.

Film je nastao u režiji Nikole Kneza i Hrvatskog filmskog instituta iz Teksasa, a objavljen je početkom 2026. Istražuje ubojstvo 66 hercegovačkih franjevac koje je napravio jugoslavenski komunistički režim između 1942. i 1945. donoseći niz autentičnih svjedočanstava, prikazujući povijesne činjenice i mjesta stradanja. Besplatno ga se može pogledati na stranici: www.hfi.mobi/page-372.html. ✍



Široki Brijeg: Obilježen Dan hrvatskih branitelja i 35. obljetnica zaustavljanja tenkova JNA

Široki Brijeg, 7. svibnja 2026.
(JABUKA.TV /
LUCIJANA KOŽUL)

U Širokom je Brijegu obilježen Dan hrvatskih branitelja Grada Širokog Brijega i 35. obljetnica zaustavljanja tenkova JNA. Obilježavanje je započelo polaganjem vijenca i paljenjem svijeća kod spomen-obilježja na mjestu zaustavljanja tenkova u Pologu. Program je potom nastavljen u samostanskoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije gdje je u 16.00 služena sv. misa za sve poginule i preminule branitelje. Sv. misu predvodio je širokobriješki gvardijan fra Jure Barišić.

Podno križa na Trgu širokobrijeških žrtava obitelji poginulih branitelja, bra-

niteljske udruge i izaslanstva odali su počast zajedničkim polaganjem vijenca i paljenjem svijeća. Prigodnu molitvu predvodio je fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«.

Obilježavanje je nastavljeno mimohodom ratnih postrojbi sa stjegovima, koji je krenuo s Trga širokobrijeških žrtava Ulicom Stjepana Radića prema Parku širokobrijeških branitelja. Tu je upriličeno prigodno druženje. ✍



U Širokom Brijegu otvorena izložba **Kraj II. svjetskog rata i zločini komunizma**

Široki Brijeg, 13. svibnja 2026.
(SIROKIBRIJEG.BA)

U sklopu manifestacije Briješka zvonila 12. svibnja u Narodnoj knjižnici Široki Brijeg otvorena je izložba *Kraj II. svj. rata i zločini komunizma*. Izložba, koja je prethodno predstavljena u Europskom parlamentu u Bruxellesu, donosi pregled sustavnih progona i zločina počinjenih nad hrvatskim narodom tijekom i nakon Drugoga svj. rata, s posebnim naglaskom na stradanje hercegovačkih franjevac. Svrha izložbe je očuvanje povijesne istine, poticanje kulture sjećanja i otvaranje prostora za dijalog o važnosti suočavanja s prošlošću.

Otvorenje je okupilo brojne posjetitelje koje zanimaju teme povijesne istine, kulture sjećanja i suočavanja s prošlošću. Sve je započelo hrvatskom himnom u izvedbi Ivana Zadre. Program otvorenja vodila je Željka Šaravanja.

U ime domaćina nazočnima se obratio savjetnik gradonačelnika Širokog Brijega Ivan Kraljević koji je između ostaloga rekao sljedeće. »Posebno je važno što se ova izložba predstavlja upravo u Širokom Brijegu, mjestu koje duboko pamti ratna stradanja i koje nosi snažno povijesno i duhovno nasljeđe. Stradanje hercegovačkih franjevac i brojnih nevinih ljudi ostavilo je trajan trag u našem narodu i našoj kolektivnoj svijesti«, kazao je Kraljević.

Autor izložbe i hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu Stjepo Bartulica naglasio je potrebu očuvanja kulture sjećanja i otvorenog govora o komunističkim zločinima. »Moramo njegovati kulturu sjećanja. Mnogi na ideološkoj ljevici smatraju kako ništa nije bilo sporno i da su partizani mogli raditi što su radili u ime tzv. antifašizma. Kako



je nedavno kazala visoka predstavnica EU-a za vanjske poslove Kaja Kallas, u svibnju 1945. dio Europe nije oslobođen. I dalje se inzistira na iskrivljavanju povijesti i indoktrinaciji. Moj mali doprinos je progovoriti o tome. Ova moja izložba osnova je za budući muzej žrtava komunizma«, rekao je Bartulica.

Vicepostulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće« fra Miljenko Stojić zahvalio je svima koji sudjeluju u očuvanju sjećanja na žrtve. »Stjepo Bartulica i njegovi suradnici nisu prekrížili ruke i rekli: baš nas briga, neka to rade oni koji su plaćeni za te i slične stvari. Umjesto toga zavrnuili su rukave i uzdignute glave svjedoče o

našim žrtvama koje su pale pod rukom zlosilnog jugokomunizma. Hvala im! Hvala i Miji Šuti koji se s majkom dao u potragu, pronašao svoga pradjeda, ali i još neke, kao što su oni u Medvidoj jami o čemu smo slušali prošlih dana. A hvala i svima vama koji ste večeras došli kako zaborav ne bi pao tamo gdje pasti ne smije«, poručio je vicepostulator.

Tijekom otvorenja okupljenima se obratio i Mijo Šuto koji je podijelio osobno svjedočanstvo o stradanju svoje obitelji u poratnom razdoblju, dodatno približivši osobne ljudske sudbine iza povijesnih događaja. Ujedno je i službeno otvorio izložbu koja ostaje otvorena za posjetitelje do 20. svibnja. ✍

Bankovni račun za HR i EU

Široki Brijeg, 15. svibnja 2026.

(VICEPOSTULATURA)

Ovih dana Provincijalat Hercegovачke franjevačke provincije ustupio je Vicepostulaturi korištenje bankovnog računa u Hrvatskoj za države Europske unije. Evo

podataka za rabljenje toga računa. Banka: Privredna banka Zagreb; IBAN: HR7123400091570013597; SWIFT: PBZGHR2X.

Dodajemo da je i dalje u uporabi stari podračun Vicepostulature u BiH. Otvoren je kod UniCredit Bank, Mostar; Korisnik: Hercegovачka franjevačka pro-

vincija; Svrha: prilog Vicepostulaturi; br. računa: 3381602276649744; devizni račun: IBAN: BA393381604876650839; SWIFT: UNCRBA22

A poslovati se može i preko Western Uniona. Ima podružnicu i na Širokom Brijegu.

Hvala svima na svakom prilogu! ✍

Dokazi zlosilna komunističkog režima neprestano se pojavljuju iz zemlje

Široki Brijeg, 19. svibnja 2026.

(LUCIJANA KOŽUL)

U Katoličkom tjedniku, XXIV. (XL-VIII.), 34., od 17. svibnja 2026., pod naslovom »Dokazi zlosilna komunističkog režima neprestano se pojavljuju iz zemlje« objavljen je razgovor s fra Miljenkom Stojićem, vicepostulatorom postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«. S njim je razgovarao Josip Vričko. U razgovoru se dotaklo mnogo toga važnoga, od pronalazjenja posmrtnih ostataka u Hrvatskoj, pravdanja komunističkih zločina uglednijih osoba na našim prostorima pa do obilježavanja bleiburške tragedije.

Spomenut je i nedavni pronalazak posmrtnih ostataka na Biokovu za koje se pretpostavlja da među njima ima i ubijenih iz Hercegovачke franjevačke provincije. Glede toga fra Miljenko je rekao sljedeće. »Ima još posla dok se ne dođe barem do dijela identiteta žrtava. Nestalih hercegovачkih franjevaca koji su mogli završiti u toj jami ima 15-ak, iako bi neki mogli tu biti s većom vjerojatnošću, kao ona spominjana trojica u medijima. Najprije se Vicepostulatura treba pobrinuti za članove obitelji koji bi mogli dati uzorke krvi za analizu, na-

kon toga treba uzeti DNK uzorke iz posmrtnih ostataka ubijenih, usporediti rezultate i ako se poklope, pronašli smo dotičnoga«, zaključio je fra Miljenko.

Sve se više u medijima daje prostor političarima i osobama na visokim funkcijama koji javno podržavaju komunizam i njegove zločine te tako gaze po žrtvama tog pokreta. Fra Miljenko je to ovako komentirao: »Unatoč jasnoj osudi EU-a i njezinim raznim rezolucijama i deklaracijama, unatoč deklarativnoj osudi u Hrvatskom (nekada državnom) saboru, u Parlamentu Federacije BiH, u hrvatskom društvu s obiju strana granice, nije došlo do jasne osude komunizma i tako nužna pročišćenja društvenog života. Stoga su se pripadnici ili nasljednici tog propala režima, uz pomoć raznih zlosilnih kretanja u međunarodnoj zajednici, razgalamili jer im se čini da se još nešto može spasiti. Ne može! Zbacili smo okove te žrtve svakim danom sve jače i jače progovaraju. Izlaze na svjetlo dana, poput Lazara iz Svetog pisma, a mi im se tako radujemo. Nikada ih nismo zaboravili i ne ćemo. Mi smo njihovi zaštitnici ovdje na zemlji, a oni naši gore na nebu. Znamo da su mnogi ubijeni, ne samo kao pravi domoljubi, nego i kao pravi kršćani.«

Na pitanje je li vrijeme da se zabrani crvena zvijezda, kako je to u siječnju ove godine u prigodi sv. misnog slavlja za sve žrtve ubijene i bačene u jamu Jazovka sugerirao sisački biskup Vlado Košić, fra Miljenko je odgovorio: »Davno je sazrijelo vrijeme za to, od samog kraja komunizma u hrvatskom društvu s obiju strana granice. To zlo nama nikada nije trebalo, niti nam treba sada. Nama treba vjera u Boga, a ne zlo upakirano u brigu za čovjeka. Budimo se kao iz nekog sna ovih posljednjih vremena. Pjevamo domoljubne pjesme, molimo se u svojim domovima i u svojim crkvama, izgrađujemo svoju domovinu te svoje dodire s drugima, naročito zapadnim narodima. Čistimo pritom svoju prošlost da bi nam sadašnjost bila svijetla i budućnost zajamčena.«

Jedno od pitanja odnosilo se na okončanje Drugoga svj. rata, odnosno da se ta tema zatvori i da se čuje prava istina. Fra Miljenko je ovako obrazložio svoj odgovor: »Po mome, za pristalice zlosilna komunizma znači da je istina, njiho-va, davno rečena i nema se tu što više prekapati. Za one koji u tu istinu ne vjeruju, ovaj pojam kaže da moramo učiniti sve što je u našoj moći da prava istina, ma kakva ona bila, iziđe na vidjelo. Tek time Drugi će svj. rat biti završen. Bez

toga gradit ćemo društvo na krivim temeljima pa će biti u opasnosti lako se urušiti. Pripadam ovim potonjima. Nezaslužena mi je čast skromno sudjelovati u svemu ovome. Nema ništa ljepšeg nego kada doprineseš barem mrvicu da

onome ljudskom biću zlosilno bačenu u neku zabitu jamu bude vraćeno ime i prezime ili da bude barem dostojno pokopan. Za to se isplati podnijeti svaku žrtvu.«

Cijeli razgovor može se pročitati

na stranicama portala pobijeni.info: pobijeni.info/wp-content/uploads/2026/05/kt-19-26.pdf. ✍



U Kočerinu služena sv. misa i otkrivena spomen-ploča fra Valentinu Zovki i fra Andriji Topiću

Kočerin, 22. svibnja 2026.

(JABUKA.TV /
LUCIJANA KOŽUL)

Ove godine obilježava se 81. obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevaca fra Valentina Zovke i njegovog nećaka fra Andrije Topića. Partizani su ih 21. svibnja 1945., upavši noću u župni stan u Kočerinu, ubili pred očima Šime Topić, fra Valentinove sestre i fra Andrijiine majke. U povodu toga jučer je, 21. svibnja, u Kočerinu bilo prigodno obilježavanje spomenutoga zločina.

Program je započeo molitvom kod groba slugu Božjih fra Andrije Topića i fra Valentina Zovke na kočerinском groblju Gospe od Anđela. Okupilo se mnoštvo vjernika.

Sv. misu, za ubijene franjevce i za sav kočerinski puk stradao u prošlim ratovima, predvodio je provincijal fra Jozo Grbeš uz sumisništvo kočerinskog župnika fra Hrvoja Miletića, vicepostulatora fra Miljenka Stojića i drugih svećenika. Fra Jozo je u svojoj propovijedi istaknuo važnost očuvanja grobova naših pobijenih. »U prvim kršćanskim vremenima grobovi su doista bili sveta mjesta. Za progonjene kršćane grobnice i podzemna groblja (poput rimskih katakombi) bila su mjesta utočišta, molitve i propovijedanja. Štovanje mu-

čenika koji su tamo pokopani postavilo je temelje za razvoj kršćanske crkve i arhitekture. Na grobovima mučenika nastajala je živa crkva! Znali su stajati na svetim mjestima i pogled usmjeriti k nebesima. Ljudi koji su hodili ovom zemljom prije nas, gledali su u nebo koje ih je vodilo, pokazivalo im put i otkrivalo tajne. Pogled u nebo vodio je njihovo putovanje na zemlji. I tako su pronalazili svoje mjesto u vremenu koje im je darovano i prostoru koji im je određen. Kočerin ima svoje sveto mjesto. Sveto mjesto svojih dragih ubijenih redovnika i svećenika. Pravednici, patnici, mučenici, uzori... Dragi Kočerinjani! Budite svjesni ove svetosti.«

Nakon sv. mise nazočnima se kratko obratio vicepostulator fra Miljenko Stojić. Između ostaloga pozvao je sve one koji imaju još kakvo saznanje o fra Valentinovu i fra Andrijiinu ubojstvu da to što prije saopće Vicepostulatori. Isto tako zamolio je za dostavljanje saznanja o mogućim predmetima kojima su se dotični služili.

Nakon sv. mise svećenici i puk zaputili su se prema ulaznim vratima župnog dvora. Na desnoj strani tih vrata postavljena je spomen-ploča u fra Valentinovu i fra Andrijiinu čast te kao vječni podsjetnik što se nekada ovdje dogodilo. Spomen-ploču otkrio je i blagoslovio provincijal fra Jozo Grbeš. ✍



Na Dan državnosti slavljen sv. misa u crkvi bl. Alojzija Stepinca u Golubiću



Golubić, 30. svibnja 2026.

(IKA / LUCIJANA KOŽUL)

Svečano misno slavlje u čast Gospe Lurdske, Boga i domovine na Dan državnosti Države Hrvatske danas je, u subotu 30. svibnja, u crkvi bl. Alojzija Stepinca u Golubiću kraj Knina predvodio fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«. Uz fra Miljenka suslavio je župnik fra Ante Čavka.

Svečanost je počela krunicom u špilji Gospe Lurdske koja je tijekom vremena više puta paljena i rušena, ali su je vjernici ponovno dizali iz pepela. Potom je nastavljena procesijom od oko pola sata do crkve bl. Alojzija Stepinca gdje je uslijedilo misno slavlje.

U propovijedi je fra Miljenko istaknuo važnost mjesta na kojemu su se vjernici okupili. »Nekada davno tu smo se molili Bogu, živjeli svoj život, pa su onda nadošli povijesni vjetrovi i dobro nas prorešetali i otpuhali. Neki drugi zaposjeli su naša ognjišta i slavili svoja slavlja. No, povijest je išla dalje i mi smo ponovno tu gdje su nam korijeni.

Kome trebamo zahvaliti da danas ovdje stojimo ponosno i uzdignute glave? Svojim mišicama? Ne bih rekao. Židovski izabrani narod znao je tako misliti pa je doživio nevolje. Mi smo postupali drukčije. Molili smo se svome Bogu, on je bio s nama i zbog toga sada slobodno ispovijedamo svoju vjeru, slobodno slavimo svoju državotvornost, slobodno vijemo svoje zastave. ... Onaj kome je posvećena ova crkva, a to je bl. Alojzije Stepinac, uvijek je znao na kojoj je strani. Bio je dijete svoga vremena i to ga nije odvelo na krivu stranu, nego je on svoje vrijeme stavio u službu Bogu i narodu. Glasovito je ono Pastirsko pismo od 20. rujna 1945. kada biskupi Crkve u Hrvata, s njim na čelu, doslovno stavljaju glavu na panj. U lice probisvijetu i čovjeku koji spada među 10 najvećih suvremenih zločinaca Josipu Brozu Titu rekoše glasno što mu pripada. Slijedile su tamnice, pogubljenja, ali oni, mnogobrojni svećenici i puk Božji ostaše na pravoj strani povijesti. ... Danas je 50 hercegovačkih franjevac postalo slugama Božjim te se molimo za njihov zagovor kod Boga i da ih on

što prije uzdigne na čast oltara. Puk ih časti od početka nazivajući ih Širokobriškim mučenicima. Nama je se danas sjećati svojih žrtava, svojih mučenika ili jednostavno svojih veličina. Ne dopustimo da nas prevare i umjesto toga zaslijepe krivim vrijednostima i krivim veličinama. Bez obzira bili stariji ili mlađi trsiti nam je se da se to ne dogodi. Zlo nikada ne miruje, ono uvijek želi pobijediti dobro. Rečeno rječnikom današnjeg vremena to znači gajiti kulturu sjećanja. Tuđe cijenimo, a svoje ne zaobavljamo.«

Nakon sv. mise uslijedio je kulturni dio programa na kojem je predstavljena knjiga Mate Rajčića Zagora, *Sol i svijetlo naše*. U knjizi su sabrane povijesne i gospodarske prilike Nevesta, Unešića, Drniša i šire, od prapovijesti i vremena kada je unešićki prostor pripadao Petrovoj Gori pa sve do danas. Knjiga donosi duhovne i političke teme vezane za Hrvatsku i BiH, pokazuje širu sliku na ubijene širokobriješke mučenike i sve prognane, osvrće se i daje pregled novijeg doba, vrijeme Domovinskog rata i stvaranja Hrvatske. ✍

Obilježena 81. obljetnica stradanja maceljskih žrtava

Macelj, 8. lipnja 2026.

(FRA3.NET /
IVANA KARAČIĆ)

Maceljska šuma i danas nosi tišinu koja govori više od riječi. U njezinim skrovitim proplancima i jama-ma 1945. dogodio se jedan od najtežih zločina poratnog razdoblja u Hrvatskoj. Tisuće ljudi – vojnika, civila, svećenika i redovnika – ubijene su bez suđenja i bačene u masovne grobnice. Procjenjuje se da je na području Maclja stradalo između 12 i 15 tisuća osoba. Do danas je ekshumirano i dostojno pokopano tek 1.247 žrtava. Među ubijenima nalaze se i trojica hercegovačkih franjevac: fra Metod Puljić, fra Darinko Mikulić i fra Julijan Petrović, zajedno s još nekoliko fratara, bogoslova i svećenika iz drugih provincija, biskupija i nadbiskupija.

U nedjelju 8. lipnja obilježena je 81. obljetnica stradanja maceljskih žrtava. Središnje slavlje bila je sv. misa kod crkve Muke Isusove u Maclju koju je predslavio vlč. Luka Slijepčević, župnik u Velikom Trgovišću i Velikoj Erpenji, uz sumisništvo više svećenika među kojima je bio i fra Miljenko Stojić, vice-postulator postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«. Na misnom slavlju okupilo se nekoliko stotina vjernika, a nazočio je i dio hercegovačkih bogoslova.

U propovijedi je vlč. Slijepčević istaknuo kako su teme poput Maclja teške i bolne te da im se može pristupiti jedino bez srdžbe, u traženju objektivne istine i uz Božju pomoć. Naglasio je da kršćanski pogled ne počiva na osveti, nego na dostojanstvu svake ljudske osobe i na molitvi za pokojne. Posebno

je izrazio žalost zbog podjela u hrvatskome društvu na »naše« i »njihove« upozorivši pritom da se ne može graditi zajedništvo ako se ne priznaju i ne poštuju nevine žrtve drugih. Svaka nedužna žrtva zaslužuje pijetet, a istina i sjećanje trebaju biti put prema pomirenju, a ne novo produbljivanje rana.

Nakon sv. mise nazočnima se kratko obratio Ivan Jaklin, glasnogovornik Udruge Macelj 1945. koja je umnogome doprinijela i doprinosi otkrivanju istine i čuvanju sjećanja na maceljske žrtve. Slijedilo je polaganje vijenaca i paljenje svijeća kod spomen-obilježja maceljskim žrtvama ispred crkve. Izaslanstva su također pohodila i Lepu Bukvu, mjesto ubojstva 21 crkvene osobe i 60-ak hrvatskih časnike te tu zapalili svijeću i pomolili se za pokoj njihovih duša. ✎

Na grobištu Pancerica u župi Križovljan održana komemoracija poratnih stradanja i odana počast žrtvama

Križovljan 15. lipnja 2026.

(FRANJO TALAN /
WWW.BISKUPIJA-
VARAZDINSKA.HR)

Na grobištu Pancerica u župi Križovljan u nedjelju 14. lipnja održana je tradicionalna komemoracija u spomen na žrtve poratnih likvidacija iz lipnja 1945. U organizaciji župe Križovljan i Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava Varaždin, a pod pokroviteljstvom Općine Cestica,

okupili su se predstavnici Ministarstva hrvatskih branitelja, lokalne samouprave, braniteljskih i stradalničkih udruga te brojni mještani kako bi odali počast stradalima i očuvali sjećanje na žrtve poratnoga razdoblja.

Program je započeo hrvatskom himnom u izvedbi članica zbora Stella-rium pod vodstvom prof. Gordane Kos Kolar, nakon čega su položeni vijenci i zapaljene svijeće kod spomen-obilježja. U ime Ministarstva hrvatskih branitelja vijenac je položila Kristina Vešligaj,

izaslanica dopredsjednika Vlade Države Hrvatske i ministra Tome Medveda, dok su počast žrtvama odali i predstavnici Općine Cestica, Općine Vinica, Lovackog društva »Sveti Hubert« Cestica, Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava te brojnih udruga i organizacija.

Obraćajući se okupljenima, Kristina Vešligaj istaknula je kako Ministarstvo hrvatskih branitelja sustavno istražuje grobišta iz Drugoga svjetskog rata i poraća, provodi ekshumacije i uređuje

mjesta stradanja. Naglasila je da je od 2016. provedeno više stotina terenskih istraživanja te su ekshumirani posmrtni ostatci najmanje 2.328 osoba, od kojih je više od dvije tisuće dostojno pokopano.

U ime organizatora nazočnima je zahvalio Franjo Talan, predsjednik Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava. On je podsjetio na višedesetljetne napore u obilježavanju ovoga mjesta stradanja i njegovanju kulture sjećanja.

Nakon komemorativnoga dijela u kapei bl. Alojzija Stepinca služena je sv. misa zadušnica koju je predvodio fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva hercegovačkih franjevaca. U propovijedi je istaknuo važnost očuvanja povijesnoga pamćenja, molitve za žrtve i odgovornost zajednice prema istini o stradanjima u prošlosti. Dotakao se naravno i ubijenih hercegovačkih franjevaca, odnosno Širokobriških mučenika, kako ih puk zove.

Misno slavlje glazbeno su animirali članovi župnog zbora predvođeni orguljašem Marijanom Županićem, uz sudjelovanje članica zbora Stellarium i



brojnih vjernika. Na kraju sv. mise križovljanski župnik vlč. Zorislav Šafran zahvalio je svim sudionicima i hodočanicima na dolasku.

U sklopu susreta uručene su i zahvalnice te spomen-plakete pojedincima i ustanovama za dugogodišnji doprinos očuvanju uspomene na žrtve ratova i totalitarnih režima XX. stoljeća.

Prema svjedočanstvima i dosadašnjim istraživanjima, na lokaciji Pancevica početkom lipnja 1945. u nekoliko

su jama pokopane 172 žrtve koje su na to područje dovođene iz smjera Varaždina, Cestice i Križovljangrada. U znak sjećanja na stradale kod grobišta je još 1994. postavljen spomen-križ, a godinu poslije održana je prva komemoracija. Nakon izgradnje i blagoslova kapele bl. Alojzija Stepinca 2000. komemoracije se redovito održavaju svake druge nedjelje u lipnju, okupljajući obitelji žrtava, vjernike i sve koji žele odati počast stradalima. ✍

Nove prostorije Vicepostulature

Široki Brijeg, 22. lipnja 2026.

(VICEPOSTULATURA)

Uprava Provincije, na čelu s tadašnjim provincijalom fra Slavkom Soldom, proglasila je 2004. Široki Brijeg središnjim žrtvoslovnim mjestom Provincije. Kada je 2007. radom započela Vicepostulatura za postupak mučeništva pobijenih hercegovačkih franjevaca, svoje mjesto našla je u franjevačkom samostanu u Mostaru. Uskoro je premještena na Humac da bi vicepostulator mogao biti i odgojitelj postulanata, nakon smrti fra Jozе Vasilja, te pomoćni

odgojitelj u novicijatu. Konačno 2010. Vicepostulatura dolazi na Široki Brijeg zalaganjem samostanskog bratstva na čelu s gvardijanom fra Sretanom Ćurčićem.

Rad Vicepostulature s vremenom se širio pa je prostor od 15 m² uskoro postao nedostatan za dva radna stola s računalima, fotokopir, ormarima za dokumente koji neprestano, hvala Bogu, dolaze. Zbog toga je samostansko bratstvo, na čelu s gvardijanom fra Jurom Barišićem, nedavno dodijelilo Vicepostulatori veći prostor za njezin ured, negdašnju vjeronaučnu dvoranu koja

je služila i kao samostanska knjižnica. Ovih dana prostor je ispražnjen te čeka temeljitu obnovu.

Ona će, naravno, iziskivati određena novčana sredstva. Svatko onaj tko misli da može u tome pomoći, dobro je došao. Visina priloga nije važna. Važno je sudjelovati u traganju za istinom o ubijenim hercegovačkim franjevcima na ovaj način, ili molitvom, ili svjedočenjem, ili dokumentima, ili...

Također je i Arhiv Vicepostulature ovih dana dobio primjeren prostor. Tako će se lakše čuvati ta vrijedna građa. ✍

Iz sadržaja

IZ LJETOPISA	4
GLAS O MUČENIŠTVU	32
ODJEK U PUKU	36
NATJEČAJ	37
RAZGOVOR	42
NJIHOVIM PUTOVIMA	49
PODLISTAK	52

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«, XIX., 2 (36), Široki Brijeg, srpanj – prosinac, 2026.
Broj zaključen 30. lipnja 2026.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

LEKTURA i korektura:
Zdenka Leženić

ADRESA:
Kardinala Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg
Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb

VEZA:
tel.: +387 39 700-325, faks: +387 39 702-936
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

GRAFIČKI prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

GLASILO IZLAZI POLUGODIŠNJE:
siječanj i srpanj
Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

CIJENA POJEDINOG PRIMJERKA:
4 KM; 2 EUR

GODIŠNJA PRETPLATA (S POŠTARINOM):
BiH 10 KM; HR i EU 11 EUR; CH 11 CHF;
SAD 16 USD; Canada 17 CAD

**SLANJE PRETPLATE, DOBROVOLJNIH PRILOGA...
(HERCEGOVAČKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA –
VICEPOSTULATURA, S NAZNAKOM ZA ŠTO):**

- a) preko banke (BiH: UniCredit Bank, Mostar; br. računa: 3381602276649744; devizni račun: IBAN: BA393381604876650839; SWIFT: UNCRBA22; HR i EU: PBZ; IBAN: HR7123400091570013597; SWIFT: PBZGHR2X)
- b) poštanskom uputnicom (BiH: Kard. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg; HR: Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb)
- c) Western Union

ISSN: 1840-3808

Urednikova riječ

FRA MILJENKO STOJIC

Dragi čitatelji!

Kauza »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće« ustrajno ide dalje. Nakon što je službeno zaključeno da je Vicepostulatura završila prvo ili istražno razdoblje kauze, upućena je biskupu mons. Petru Paliću *Molba za pokretanje kauze* na biskupijskoj razini. Primivši ju, njegova je zadaća bila zamoliti ostale članove Biskupske konferencije čiji je član da izreknu svoje mišljenje o pokretanju kauze. Sljedeći mu je korak bio obavijestiti Svetu Stolicu da namjerava započeti kauzu tražeći od nadležnoga dikasterija dopuštenje ili *Nihil obstat*. Nakon toga dolazi formalno prihvaćanje *Molbe za pokretanje kauze*.

Budući da mnoge zanima »dokle se stiglo«, iznosimo ukratko taj tijek. Naša je zadaća moliti se za uspješan hod kauze te pripravljeni sve što bi joj moglo zatrebati u budućnosti.

Svakako u to spadaju i nove prostorije Vicepostulature o čemu kratko izvešćujemo u poglavlju »Iz ljetopisa«. Do sada su dvije osobe radile u skroz skučenim uvjetima, ali to nije bio razlog žalbe ili opravdanja za bilo što. Nezaštićena je čast raditi u kauzi za uzdignuća na oltar hercegovačkih franjevaca, ubijenih rukom bezbožnih komunista. Vanjske okolnosti stoga mogu samo olakšati rad, ali ne ga i zaustaviti.

Zajedno sa svime ovim sljedeći bi broj ovoga našega glasila *Stopama pobijenih* trebao nositi novo ime. Koje, vidjet ćemo u siječnju jer još malo o tome razmišljamo. Kroz istražno je razdoblje naglasak bio na istraživanju povijesnih okolnosti u kojima su ubijeni hercegovački franjevci te kako su primili trenutak svoga ubojstva. Sada ćemo naglasak staviti na njihov duhovni lik. Ali o svemu tomu više u sljedećem broju.

Hvala svima onima koji na bilo koji način podupiru rad Vicepostulature. Ostanimo i dalje zajedno koračajući prema uzdignuću na oltar, što će Crkva učiniti, i ovih mučenika iz našega hrvatskog naroda.

Mir vam i dobro!



Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slični imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

»Prema odredbama vrhovnog svećenika Urbana VIII., zabranjeno je da sluga Božji, bez prethodnog dopuštenja Svete Stolice, bude predmetom javnoga crkvenog štovanja. Te odredbe nipošto ne priječe privatnu pobožnost sluzi Božjem, niti spontano širenje njegova glasa svetosti ili mučeništva i znakova. (čl. 117, § 1. i 2.)

Ako nije pronađeno nepropisno štovanje, biskup ili njegov ovlaštenik pristupa sastavljanju izjave o neiskazivanju štovanja, tj. izjave kojom se potvrđuje da se odluke Urbana VIII. poštuju. (čl. 119, § 1.)«

Iz Upute Majka Svetaca